

אמרי שמזאל

פניני תורה ומוסד
מדרש והלכה
על פרשת השבוע

חג השבועות

נערך ונלקט מתוך השיעור השבועי
מפי בנן שיל קדושים האדמו"ר
הרב שמואל שומעון טולידאנו שליט"א

אמרי שמואל

©

כל הזכויות שמורות
למכון להוצאת ספרים
שעל ידי מוסדות התורה והחסד

"בית מאיר"

ע"ש ב"ק מרן האדמו"ר הצדיק
הגה"ק רבינו מאיר אבוחצירא זיע"א

רחוב העצמאות 39

זובע הסיטי אשדוד

מייל: sisat2@gmail.com

לפרטים: 058-4150707

גרפיקה עיצוב וסדר:

א.י.ש. אשדוד

0527627127

כל המעוניין
להקדיש את החוברת
להצלחה, לפואה
או לעלוי נישמת,
ניתן לפנות
ל: 0584150707

לקבלת החוברת
במייל או בוזאצפ,
ניתן לשלוח הודעה
במייל sisat2@gmail.com
בוזאצפ 058-4150707

ברכה והצלחה

חוברת זו מוקדשת לברכתם לבריאותם ולהצלחתם של

אופיר בן שולה	מיכאל פריץ בן ליליאן
כליפה פריץ	שוגית בת אסתר
מישיל מאיר בן פורטונה	הילד מאור שמעון בר יוחאי בן עדי
סילביה ממון בת דדה	אמיר פראג'י אורי בן שולה

שהקב"ה ימלא את כל מישאלות ליבם לטובה ולברכה
ויזכו לבריאות איתנה ופרנסה טובה שפע ברכה
מזל והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

לעלוי נשמתם של

סימון ממון בן שמחה	דוד המלך
סוליקה פריץ בת רחל	רינה עובדיה בת רוזה
אורטל חיה בת רחל	הילדה יעל שיי בת מורן אברג'ל
סימון שמחה בת לוסיאן	ר' דוד לוי בן שרה

תוכן ענינים

חג השבועות תשפ"ב כל שנה אנחנו זוכים לקבל את התורה מחדש בחג השבועות

- 9. ❖ שבת קודם חג השבועות נקראת שבת כלה.....
- 9. ❖ "משה ידבר והאלוקים יעננו בקול".....
- 9. ❖ זמן מתן תורה זו הארה שמתחדשת בכל שנה ושנה.....
- 9. ❖ בחג השבועות יש את הקדושה הגדולה ביותר.....
- 10. ❖ בחג השבועות מצוה לשמוח יותר מכל החגים.....
- 10. ❖ אמר רב יוסף אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא.....
- 10. ❖ התכלית של כל הבריאה כדי שישבו וילמדו תורה.....
- 10. ❖ שבועות מלשון שבועה.....
- 10. ❖ התורה מצווה אותנו לזכור את מעמד הר סיני.....
- 10. ❖ ומה הכלי קיבול לקבל את כל הברכות בחג השבועות?.....
- 11. ❖ מעמד הר סיני היה בפרסום גדול.....
- 11. ❖ התורה באה ללמדנו איך לחיות את החיים המאושרים ביותר.....
- 11. ❖ לימוד תורה הוא מזון רוחני.....
- 11. ❖ לימוד תורה הוא דבר חיוני בכל יום.....
- 12. ❖ לעתיד לבוא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ולומדים תורה מפי הקב"ה ..
- 12. ❖ הקב"ה לא ברא את העולם באות א' כי באלף מתחילה המילה ארור.....
- 12. ❖ האות אלף הצטערה על מה שלא נברא העולם בה.....
- 13. ❖ בכח התורה להפוך ארור לברוך.....
- 13. ❖ כל החכמות שבעולם זה חכמה חיצונית.....
- 13. ❖ הבהמה לא יכולה לשנות את טבעה משא"כ האדם יכול לשנות את טבעו.....
- 16. ❖ מדוע חג השבועות הוא רק יום אחד ולא שבעה ימים?.....
- 16. ❖ מדוע נקרא שמו הר סיני שממנו ירדה שנאה לעולם.....
- 16. ❖ מי שלומד תורה יש בכוחו לשלוט על כל הבריאה.....
- 17. ❖ וינועו ויעמדו מרחוק.....
- 17. ❖ אנחנו סומכים על ה' שיתן לנו רק מה שמתאים לנו.....
- 17. ❖ ביומו תיתן שכרו.....
- 18. ❖ על האמונה מקבלים שכר בעולם הזה.....

- ❖ אלו שלא רצו את התורה הקב"ה מגלגל שהם יתחתנו עם גויות 18
- ❖ מדוע נקבע חג מתן תורה לדורות בתאריך בו ניתנו לוחות הראשונות שנשברו 18
- ❖ אין יאוש בעולם..... 19
- ❖ רק מי שמבין יודע להעריך את ערכה של התורה - המעשה בסליק..... 19

מגילת רות

- ❖ הטעם הראשון רות לימוד לגמילות חסדים 22
- ❖ גדול כוחו של החסד..... 22
- ❖ מגילת רות נכתבה להודיע שכרם של גומלי חסדים..... 22
- ❖ הטעם השני כמו שרות התגיירה כך אנו התגיירנו במתן תורה 23
- ❖ הטעם השלישי ללמד שתורה נקנית ע"י יסורים..... 23
- ❖ הטעם הרביעי לדעת את היחוס של דוד המלך שנפטר בשבועות..... 23
- ❖ שמואל הנביא כתב ספר שמואל שופטים ומגילת רות..... 23
- ❖ ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ..... 24
- ❖ דור ששפטו את שופטיו..... 24
- ❖ אלימלך נעמי ומחלון וכליון..... 24
- ❖ אלימלך היה צר עין..... 24
- ❖ אלימלך בתחילה ירד מנכסיו ובסוף הקב"ה לקח אותו מן העולם..... 24
- ❖ מכיון שמחלון וכליון לא חזרו בתשובה הקב"ה לקח גם אותם מן העולם..... 24
- ❖ "ותישק עורפה לחמותה ורות דבקה בה"..... 25
- ❖ גוי בא להתגייר בהתחלה דוחים אותו..... 25
- ❖ אם יציעו לך להחליף את הסוס שלך בסוס שלי ועוד יוסיפו לך כסף אל תסכים כי בטוח הסוס שלו עומד למות..... 25
- ❖ אני מלאה הלכתי וריקם השיבני השם..... 27
- ❖ בועז שאל מי זאת הנערה הזאת..... 27
- ❖ ותואכל ותשבע ותותר..... 28
- ❖ רות מלקטת שעורים משדהו של בועז שהיה ממשפחת אלימלך..... 28
- ❖ נעמי מייצעת לרות שתתחתן עם בועז..... 28
- ❖ בגלל שבועז לא הזמין את מנוח לסעודות של נישואי בניו נענש בועז ומתו כל בניו..... 28

- ❖ לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' 28
- ❖ עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית 29
- ❖ חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך 29
- ❖ אין יאוש בעולם על ידי שהתחתן עם רות משם באה לו הישועה 29
- ❖ ביד האדם או להישבר או להפוך את הצרה לברכה הכי גדולה שיש 29

אדם הראשון נתן שבועים שנה מחייו לדוד המלך

- ❖ איך הגיע הנשמה של דוד המלך לעולם? 31
- ❖ תמר הולידה את זרח ואת פרץ 31
- ❖ למה הקב"ה סיבב שנשמה של דוד המלך תרד לעולם בצורה כזו? 31
- ❖ כאשר נשמות קדושות יורדות לעולם הקב"ה מסתיר אותם 31
- ❖ רבי עקיבא ורבי מאיר בעל הנס היו בנים של גרים 32
- ❖ שמואל הנביא ממליך את דוד למלך על עם ישראל 32
- ❖ שאול הפסיד את המלוכה כי לא מחה את זכר עמלק 32
- ❖ צריך לעשות ציווי של בורא עולם בלי שום חשבונות 33
- ❖ שמואל הנביא מגיע לבית ישי בכדי להמליך את אחד מבניו 33
- ❖ הטעם שדוד המלך נרדף על ידי אחיו 34
- ❖ רות המואביה התגיירה 34
- ❖ הולדת דוד 34
- ❖ שמואל בא להמליך את דוד 35
- ❖ "ארוממך ה' הכי דליתני" מלשון דלת ופתח לפתוח שערי רחמים 35
- ❖ "כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי" 35
- ❖ אם אתה תשען רק על בורא עולם לא יהיה לך חרדות ולא פחדים 36
- ❖ רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו 36
- ❖ בצר הרחבת לי 36
- ❖ יוסף הצדיק בחר להסתכל על הנקודת אור שבתוך החושך 36
- ❖ מעלתו של דוד המלך שקיבל כל הייסורים באהבה 37
- ❖ מעלת הייסורים 37
- ❖ מזמור לדוד בהיות במערה 38
- ❖ צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא 38
- ❖ שמעי בן גרא מקלל 38

- 39 שמעי היה ראש הסנהדרין ואיבד הכל כשקילל.
- 39 ה' אמר לו קלל.
- 39 ומה זכה בכך? אומר החיד"א להיות רגל רביעי שבמרכבה.
- 40 דוד המלך רגל רביעי במרכבה.
- 40 לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעוניי.
- 40 שגיאות מי יבין מנסתרות נקני גם מזדים חשוך עבדיך וניקתי מפשע רב.
- 40 "פיתחת שקי ותאזרני שמחה".
- 41 ואני בחסדיך בטחתי יגל ליבי בישועתך.
- 41 דוד המלך לא התגאה כשהרג את גולית.
- 41 מזמן אברהם אבינו ועד זמן של דוד המלך היו עושים ברית מילה על ידי אבן..
- 42 שאול המלך הרג את כל נוב עיר הכהנים בגלל שסייעו לדוד.
- 42 דוד שאל את הקב"ה מפני מה אומרים אין אומרים אלוקי דוד?
- 43 הקב"ה שלח את נתן הנביא להוכיח את דוד.
- 43 'וחטאתי נגדי תמיד'.
- 44 דוד ביקש מהקב"ה תן לי סימן שמחלתי לי על העוון.
- 44 חושי הארכי היה רעו של דוד המלך.
- 44 שיחשב לו כאילו עוסק בנגעים ואהלות.
- 44 הצפרדע משבח את ה'.
- 45 דוד אומר רבש"ע לי נאה לברך.
- 45 רק בכח התורה הקדושה לשנות את המידות הרעות.
- 46 שבטך ומשענתך המה ינחמוני.
- 46 הנחש קיבל הכל רק בכדי שלא יהיה לו קשר עם ה'.
- 46 מעלת הקשר עם ה'.
- 46 הנשמה של דוד המלך כוללת בתוכה כל נשמות ישראל.
- 47 דוד המלך ביקש לדעת את יום פטירתו.
- 47 דוד המלך נפטר בחג השבועות.
- 48 כל מי שעוסק בתורה יש לו חרות ממלאך המוות.
- 48 יומם יצווה ה' חסדו ובלילה שירו עימי.
- 48 ספר תהלים נאמר על ידי עשרה צדיקים.
- 48 ספר תהלים מדבר על כל הזמנים.

חג השבועות תשפ"ב

כל שנה אנחנו זוכים לקבל את התורה מחדש בחג השבועות

לפני עשרת הדיברות, ואני מעלה עליכם כאילו עמדתם לפני בהר סיני, וחג השבועות זה זמן שהנשמה מתמלאות בכוחות חדשים כוחות של רצון להתקרב לקב"ה.

וכן אומר השפת אמת על הפסוק (דברים ה ה) אנוכי עומד בין ה' ובניכם, מדוע כתוב עומד בלשון הווה ולא עמדתי בלשון עבר, הרי כבר היה מעמד הר סיני?

אלא באה התורה לרמוז לך שבכל שנה זוכים לקבל מחדש את התורה בחג השבועות, לכן נכתב בלשון הווה, כי תמיד מתחדשת הנתינה, ולא רק פעם ניתנה התורה.

בחג השבועות יש את הקדושה הגדולה ביותר

ואמרו רבותינו ז"ל הקב"ה נתן לעם ישראל הרבה חגים הרבה ימים טובים וכל החגים יש בהם קדושה, אבל בחג השבועות יש את הקדושה הגדולה ביותר, יותר מכל החגים ומכל המועדים, כי בחג השבועות קיבלנו את התורה, הקב"ה לקח את הדבר היקר ביותר ונתן אותו לעם ישראל, וכל המעלה של עם ישראל זה רק בזכות התורה הקדושה.

שבת קודם חג השבועות נקראת שבת בלה

מתקרבים אנחנו לקראת חג השבועות חג מתן תורה, ואומרים רבותינו ז"ל שקבלת התורה לא היתה דבר חד פעמי, אלא כל שנה אנחנו זוכים לקבל את התורה מחדש בחג השבועות, ואותה קדושה ואותה הארה שהיתה במעמד הר סיני חוזרת כל שנה ושנה בחג השבועות.

"משה ידבר והאלוקים יעננו בקול"

וכך שואל הבית אהרן זי"ע (קט א ד"ה משה), על הפסוק שנאמר במעמד הר סיני (שמות יט יט), 'משה ידבר והאלוקים יעננו בקול', מדוע כתוב משה ידבר לשון עתיד, לכאורה היה צריך בלומר לשון עבר משה דיבר?

אלא באה התורה לומר לנו מעמד הר סיני לא היה מעמד חד פעמי, אלא כל שנה חוזרים לקבל את התורה מחדש בחג השבועות.

זמן מתן תורה זו הארה שמתחדשת בכל שנה ושנה

כמו שאומר המדרש (הובא במנורת המאור סימן קל), אמר הקב"ה לעם ישראל, אמרו

כל הבריאה היא כדי שישבו וילמדו תורה, וזה רצונו של בורא עולם שיהודי ילמד תורה כמה שהוא יכול.

כתב רבינו החידושי הרי"ם חג השבועות הוא היום היקר והחשוב מכל השנה.

שבועות מלשון שבועה

ושואל רבינו החיד"א בספרו מדבר קדמות (ש אות כז) מדוע נקרא שמו חג השבועות?

אלא שבועות זה מלשון שבועה שהקב"ה נשבע במעמד הר סיני, שלא יחליף את עם ישראל באף אומה, כמ"ש (הושע ב כא) וארשתך לי לעולם, כי הקשר של הקב"ה לעם ישראל הוא קשר נצחי, וכך אנחנו מתפללים בכל יום ואהבתך לא תסור ממנו לעולמים.

התורה מצווה אותנו לזכור את מעמד הר סיני

אמרו רבותינו ז"ל (הרמב"ם יסודי התורה פרק ח א באיגרת תימן) כל האמונה בבורא עולם מבוססת על מעמד הר סיני וקבלת התורה. לכן הקב"ה מזהיר בתורה (דברים ד ט), 'השמר לך ושומר נפשך מאוד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך', במעמד הר סיני וקבלת התורה.

ומה הכלי קיבול לקבל את כל הברכות בחג השבועות?

לכן כל יהודי צריך להכין את הנפש שלו כדי שיהיה כלי קיבול לקבל את כל הברכה שיורדת מן השמים בחג השבועות.

בחג השבועות מצוה לשמוח יותר מכל החגים

כותב השל"ה הקדוש (של"ה מסכת שבועות פרק נר מצוה אות יח) בחג השבועות צריך לשמוח יותר מכל החגים, כי בחג השבועות קיבלנו את התורה הקדושה והיא מבדילה אותנו מכל הגויים, ויתן הודאה לקב"ה שזיכה אותנו להיות חלק מהעם הקדוש עם ישראל.

אמר רב יוסף אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא

הגמרא אומרת (פסחים סח ב) רב יוסף היה בכוחו להחיות מתים והיה גדול מאוד בתורה, כשהיה מגיע חג השבועות היה שוחט עגל מיוחד, והיה שמח והיה אומר כמה יש ליהודי לשמוח ביום הקדוש הזה, שרק בזכות התורה עם ישראל חי וקיים ונהפך להיות עם סגולה, אמר רב יוסף אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא, ופירושו של דבר אם לא היה את חג השבועות כמה יוסף היה בשוק.

התכלית של כל הבריאה כדי שישבו וילמדו תורה

אומר אור החיים הקדוש, העולם לא נברא אלא לעמלי תורה, כי התכלית של

התורה באה ללמדנו איך לחיות את החיים המאושרים ביותר

התורה היא לא רק באה ללמד אותנו איך לקיים מצוות, איך לשמור שבת, איך להניח תפילין. אלא התורה באה ללמד אותנו דרך חיים איך לחיות בעולם הזה את החיים המאושרים ביותר, כי יהודי לא יכול להגיע להיות מאושר בעולם הזה באמת בלי תורה ומצוות, כי תורה היא לשון הוראה, כי התורה באה להורות לנו עם ישראל איך לנהוג בכל דבר ודבר בעולם הזה.

לימוד תורה הוא מזון רוחני

הזוהר הקדוש אומר, הקב"ה ברא את האדם גוף ונשמה, הגוף הוא גשמי ניזון על ידי דברים גשמיים, כמו אוכל שהוא גשמי וכדומה. הנשמה היא רוחנית ניזונת רק על ידי דבר רוחני שזה לימוד תורה.

לימוד תורה הוא דבר חיוני בכל יום

לימוד תורה הוא צורך תמידי, כמו שאם אדם אכל בבוקר והגיע עכשיו הערב, הוא לא אומר אני לא צריך לאכול כי כבר אכלתי בבוקר ואכלתי אתמול, כי מה שאכל אתמול זה בשביל אתמול, אבל עכשיו הוא זקוק לאוכל ובלי אוכל האדם ימות. כך לא יאמר אדם למדתי כבר הרבה תורה, כי לימוד תורה זה האוכל הרוחני בשביל הנשמה דבר שהנשמה צריכה אותו בכל יום, כמו שהגוף זקוק לאוכל גשמי

מה הכלי קיבול לקבל את כל הברכות בחג השבועות? הכלי קיבול נוצר על ידי שיהודי יתבונן איך היה מעמד הר סיני.

מעמד הר סיני היה בפרסום גדול

מעמד הר סיני היה המעמד הגדול ביותר והמפורסם ביותר, ולאורך כל הדורות לא היה אדם שהכחיש את מעמד הר סיני, כי מעמד הר סיני וקבלת התורה, לא היה דבר שבצנעא, אלא היה בפני חמישה מיליון בני אדם, וקול השופר היה הולך מתחילת העולם ועד סופו.

מדוע הקב"ה נתן את התורה בפרסום גדול, כדי שאף אחד בעולם לא יוכל להכחיש את מתן התורה הקדושה ושהתורה היא מן השמים.

הגמרא אומרת במעמד הר סיני נפתחו שבעה רקיעים בשמים, עד שראו בני ישראל את כסא הכבוד כמו שנאמר (דברים ד לה), 'אתה הראתה לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו'.

ואומר המדרש (ש"ר כט ט), בשעת מתן תורה כל העולם כולו נשתתק, עוף לא פרח, ציפור לא צייץ, שום בעל חי לא השמיע את קולו.

כל דיבור שהיה יוצא מפי הקב"ה היו האותיות עומדת באוויר כמו שנאמר (שמות כ טו) 'וכל העם רואים את הקולות'.

למד תורה כלל בעולם הזה כאשר הוא יגיע לעולם הבא הרי הוא כמו אדם שמגיע לאיזה מדינה זרה והוא לא מבין את השפה ולא מבין כל מה שמדברים.

הקב"ה לא ברא את העולם באות א' כי באלף מתחילה המילה ארוך

כתוב בזוהר הקדוש שהקב"ה בא לברוא את העולם באו כל האותיות לפני הקב"ה, וכל אות אמרה לקב"ה רבש"ע בי תברא את העולם ובאו כל האותיות מהסוף להתחלה, באה האות ת' אמרה לקב"ה רבש"ע חותמך אמת והמילה אמת מסתיימת באות ת', לכן בי תיברא את העולם. אמר הקב"ה גם המילה מוות מסתיימת באות ת' לכן לא כדאי לברוא בך את העולם. באה האות ש' ואמרה רבש"ע בי תיברא את העולם כי השם שלך שם שדי מתחיל באות ש'. אמר הקב"ה גם המילה שקר מתחילה באות ש', לכן לא כדאי לברוא בך את העולם. וכך באו כל האותיות לפני הקב"ה, עד שבאה האות ב' אמר הקב"ה באות ב' אני יברא את העולם, כי ב' זה ברכה שנאמר בראשית ב' היא ראשית, באות ב' הקב"ה ברא את העולם.

האות אלף הצטערה על מה שלא נברא העולם בה

אומר הזוהר הקדוש באה האות א' ואמרה רבש"ע אני ראשונה לכל האותיות למה בי לא בראת את העולם, אמר לה הקב"ה באות א' מתחילה המילה ארוך,

כך הנשמה זקוקה לאוכל רוחני כדי להתקיים.

הגמרא (סנהדרין צט ב) אומרת כתוב בפסוק (איוב ה ז) 'אדם לעמל יולד' ואשרי מי שעמלו בתורה, ופירושו של דבר על כל אדם נגזר כמה יסורים יהיו לו, אשרי מי שהעמל שלו והיסורים שלו זה בלימוד התורה הקדושה.

לעתיד לבוא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ולומדים תורה מפי הקב"ה

הגמרא אומרת לעתיד לבוא בעולם הבא, אין בו עבודה ולא עמל, ולמה? כי כל הסיבה שצריך לעבוד, זה כדי לתקן את החטא של עץ הדעת, שנגזר על אדם הראשון בזעת אפיק תאכל לחם (בראשית ג ט) אבל לעתיד לבוא כבר נתקן החטא האדמה מוציאה אוכל מתוקן לסעודה. ועתידים אילני סרק שבארץ ישראל להוציא גלוסקאות (כתובות קיא ב) ואדם רואה מתחילת העולם ועד סופו.

צריך להבין אם אדם רואה מתחילת העולם ועד סופו ואין מלחמות ואין צרות ואין מחלות ואין קושי הפרנסה, מה יעשו?

אלא אומרת הגמרא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ולומדים תורה מפי הקב"ה, ומי שטרח בעולם הזה ולמד תורה, לכן כל מה שלמד חקוק בנשמתו, ואפילו הוא שכח אבל זה חקוק בנשמתו לנצח נצחים, וכל מה ששמע תורה בעולם הזה, יחזור ללומדה בעולם הבא. אבל מי שלא

כל החכמות שבעולם זה חכמה היצונית

אדם יכול להיות חכם גדול אבל המעשים שלו הם להיפך מן השכל, כמו שמסופר על אריסטו שהיה אחד מגדולי הפילוסופים בעולם, הוא אמר אדם יכול להיות אדם טוב גם בלי תורה. מסופר פעם אחת תפסו את אריסטו באיזה חדר אוכל ארנבת בעודה חיה, א"ל איך אתה מתנהג להיפך ממה שאתה תמיד מדבר? א"ל כשאני אוכל אני לא אריסטו, כי אצל הגויים החכמה היא לבד והמעשים הם לבד. אבל התורה יש לה כח להשפיע על הנפש של האדם. וכך רואים בדברי רז"ל אפילו אנשים שהיו רעים ומושחתים במידות רעות ביותר, אבל בשעה שהם התקרבו באמת לתורה פתאום הטבע שלהם השתנה לטוב.

הבהמה לא יכולה לשנות את טבעה משא"כ האדם יכול לשנות את טבעו

כתב בספר ענף עץ אבות () פעם אחת הוזמן הגאון רבינו יהונתן אייבשיץ אל ההגמון, ברוב כבוד, יחד עם שרים וסגנים היושבים ראשונה במלכות. ויפן ההגמון אליהם בחקירה מדעית, לאמר, הנה יש שני כוחות בעולם אשר על פיהם ישק דבר, השכל והטבע, ונפשי בשאלתי למי היתרון מהם, אם לחוקי הטבע, או לשכל האדם, וכוחו של מי מהם עדיף על השני. פתח יועץ המשפטי של ההגמון ואמר, לדעתי האדם שהוא בחיר היצורים הוא המושל בטבע הדומם, ולכל אשר יחפוץ

לכן לא בראתי בך את העולם. אומר הזוהר הקדוש שהאות א' הייתה עולה ומקטרגת לפני הקב"ה רבש"ע אני ראשונה לכל האותיות למה בי לא בראת את העולם. אמר לה הקב"ה לאות א' כאשר אני יתן את התורה לעם ישראל אני יתחיל באות א כמו שנאמר (דברים ה ו) אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אמר הקב"ה לאות א' אע"פ שבראתי את העולם באות ב', אבל הקיום של העולם בזכות האות א', כי הקב"ה כאשר ברא את העולם עשה תנאי עם כל הבריאה, אם עם ישראל יסכימו לקבל את התורה הקדושה העולם יתקיים, ואם לא יסכימו אני יחזיר את העולם לתוהו ובוהו.

ככה התורה להפוך ארור לברוך

שואלים רבותינו ז"ל, לכאורה צריכים אנחנו להבין איך הקב"ה נתן את התורה באות א', הרי הטעם שה' לא ברא את העולם באות א', כי א' זה ארור, א"כ מדוע ה' נתן את התורה באות א'?

אלא אומר החתם סופר הכח של התורה הקדושה להפוך את הארור לברוך, כי כל מי שלומד תורה אפילו הוא ארור, אפילו הוא קלקל מאוד את המעשים שלו, מה התיקון שיכפר לו כל העוונות ויהפוך אותו מארור לברוך, זה לימוד תורה כי לימוד תורה מזכך את הנשמה ומכבס אותה, והתורה הקדושה היא מיישרת את המידות של האדם, אפילו אדם שיש לו מידות רעות על ידי לימוד תורה, התורה מעדנת מידותיו של האדם.

ויסודו לא יחליפנו ולא ימיר אותנו, כי הטבע רק פושט צורה ולובש צורה אחרת, אבל חוקי הטבע לא ישבותו לעולם. כי חוקי האלקים הם, ולא יעבירם בן אדם. הנה גם השלחן הזה שיצא כלול בהדרו מאת האומן, יכול להיות שיבער באש כמו עץ היער אשר ממנו לוקח, גם הגביע הזה יוכל להשבר כמו המתכת והחומר שממנו נוצר. ואף אחד מחכמי החרשים לא יוכל לצוות על יצורי כפיו שיעמדו לנצח לבל יעלה עליהם הכורת, להכחידם מן העולם. השכל, אמנם מתת אלקים הוא, החונן לאדם דעת, אבל האדם עם כל עומק שכלו ותבונתו לא יעצור כח נגד מוסדי עולם וכוחות הטבע האייתנים המושלים בתבל, ומה שיעשו הם לא יעשה השכל. נחל שוטף כי יעלה על גדותיו, ועשה שמות בכל סביביו, הר געש כי יתפרץ ותבקע הארץ לקולו ותבלע את כל היקום, וכשיש רעידת אדמה, ערים וכפרים והיכלי תפארת יהפכו לעיי חרבות ולתל שממה. את כל זה ידי הטבע עושה, ולשוא יתהלל החכם בחוכמתו נגד חוקי הטבע הללו, ומה אנוש כי יוכל להתחרות עם מפעלי האומן העליון בורא השמים ונוטיהם רוקע האדמה וכל אשר עליה אשר רק לו נתכנו עלילות.

כל הנאספים אחר שמעם את דברי רבינו יהונתן, באו במבוכה, ולא ידעו להחליט עם מי הצדק. ההגמון קם ממקומו, לאות כי הוויכוח נגמר בשלב זה, ואמר, שניכם דברתם בחכמה ובתבונה, וכבד ממני הדבר לשפוט בפלס מאזני

יטהו. ראו נא חברים, השלחן הזה אשר לפנינו, היה מקודם עץ פשוט מעצי היער, עד שבא הנגר האומן, וגזרו לגזרים והקציעו במקצוע והחליקו במעצד עד היות לו ברק, חברו במסמרים וחזיקו במקבת וישפר אותו כיד אומנותו הטובה עליו, והנה יצא השלחן היפה הזה שעומד בחדר משכיתו של אדוננו ההגמון הנכבד.

ועוד דוגמה הנה הגביע הזה הוא גביע הזהב המתנוסס לתפארת על השלחן, הוא היה לפניו מתכת פשוטה כשאר מיני מתכות, והנה נגעה בו יד האומן הצורף, וליטש אותו התיכו וצירפו עד שהוציא כלי למעשהו הוא הגביע היקר שלפנינו, מה יופיו ומה טובו.

ובכן הבו גודל לשכל האדם היוצר חדשות לבקרים, כי לו היתרון על הטבע הדומם. השכל כל יכול, אפס בלתו, ומי ידמה לו. ככלות היועץ את דבריו כל הנאספים נהנו מאמרותיו ומחאו לו כפים באומרם שהם דברים הגיוניים ומחוכמים, רק רבי יהונתן ישב בשקט שקוע במחשבות, ולא אמר דבר.

ואז פנה ההגמון ושאל: אדוני הרב מה דעתך על דברי היועץ שלנו, האם אינך מסכים להם?

ענה רבי יהונתן, עם כל הכבוד ליועץ הנכבד, לא אכחד כי לא מחשבותיו מחשבותי, אמנם נכון הדבר שהחומר משתנה ביד היוצר, אולם הוא רק משנה את תבניתו ודמותו, אבל את עצם מהותו

החתול צעד מול פני המסובים והשתחוה לפניהם, כל המסובים צחקו בכל פה למראה הנפלא שהופיע פתאום לעיניהם, ואף ההגמון והשרים צחקו מאד, וכיוונו את מבטיהם אל המקום אשר ישב שם הרב היהודי במסיבה, בחושבם כי הנה עלה בידו של היועץ להוכיח צדקתו שהשכל עדיף מן הטבע. וכרגע נזכר הרב מן העכברון אשר בתוך קופסת הטבק שלו, הרב הושיט ידו לכיסו ופתח את הקופסא ומיד זינק העכברון חוצה, והחתול 'המלומד' השליך מיד את הטס עם כל כליו על הארץ והתחיל לרדוף כחץ מקשת אחר העכבר, בטיסה אחת עבר את אולם האורחים ומשם קפץ אל החדר השני עד שנעלם בתוך תאי הבית הגדול ועקבותיו לא נודעו, וידי המשרתים היו מלאות עבודה לאסוף את קרעי בגדי השרד של החתול שנפלו ממנו בעת מרוצתו, וגם ללקט את שברי הבקבוק והכוסות שנשברו לרסיסים. חכמי הנאספים הבינו תיכף מה עשה הרב היהודי ברגע אחד לדחות את תוכניתו של היועץ אשר תכנן במשך חודש ימים, היועץ עמד נכלם בבושת פנים כמו אבל וחפוי ראש, וההגמון ניגש את הרב לחץ את ידו בידידות ואמר: אכן צדקת בשפטך: כי מה שיעשה הטבע לא יעשה השכל, אין נבון וחכם כמוך, ולך נאוה תהילה.

וכך גם אנחנו רואים שכשמגיע לאדם ניסיון של איזה תאוה מיד הוא זורק כל מה שיודע בשכל, ורץ מיד אחרי הלב, והרי אתה יודע בשכל דברים אחרים

משפט עם מי הצדק. ולכן אני מציע, ינתן לכם חודש ימים, ובישיבה הבאה עליכם להוכיח צדקת דעותיכם לעיני כולנו, ובזאת תבחנו היאמנו דבריכם אם לא. וייטב הדבר בעיני כל הנאספים ויצאו מלפני ההגמון. ורבינו יהונתן שב לביתו ולתורתו.

ימי החודש תמו, ורבינו יהונתן יושב בחדרו, ומכין את שיעורו לקראת יום המחר, והספר פתוח לפניו, פתאום קפץ עכברון קטן, הרב העיף עליו את מטפחתו ויברח וימלט, קופסת הטבק היתה פתוחה לפני הרב ומדי פעם בפעם שאף טבק לחוטמו, והנה שוב קפץ העכברון על השלחן ונכנס לתוך קופסת הטבק, מיהר הרב וסגר את הקופסא במכסה שעל ידה, והכניסה לכיס בגדו.

אחר דקות אחדות הופיע שליח מיוחד מאת ההגמון לקרוא את כבוד הרב אל המשתה אשר הכין לכבוד השרים והסגנים והקרובים אליו, קם הרב בחיפזון התלבש וישם פניו אל ארמון ההגמון, אשר היה מלא פה לפה, ליד שלחנות ערוכים מעדני מלכים, ויין הרוקח בגביעי כסף וגביעי זהב, והנה הגיע רבינו יהונתן במרכבת ההגמון, ותפס את מקומו. ופתאום נשמעה המולה גדולה, בפתח האולם נראה חתול זקוף קומה הולך על שתיים, ובכפות רגליו הקדמיות אחז טס כסף קטן עם בקבוק יין וכוסות קטנים, החתול היה לבוש בגדי מלצר, סינר לבן על מתניו, ועל ראשו מצנפת לבנה ועליה כתוב: 'השכל והטבע',

מי שלומד תורה יש בכוחו לשלוט על כל הבריאה

הגמרא אומרת במסכת שבת (פח ב), אמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו [-מדוע משה רבינו שהוא ילוד אשה נמצא כאן]?

אמר להן: לקבל תורה בא.

אמרו לפניו: חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם?

מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים!

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה!

אמר לפניו: רבונו של עולם, מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם.

אמר לו: אחוז בכיסא כבודי, והחזר להן תשובה, אמר לפניו: רבונו של עולם, תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה - אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אמר להן: למצרים ירדתם, לפרעה השתעבדתם, תורה למה תהא לכם?

צריך להבין מה הפריע למלאכים שתינתן התורה לעמ"י, וכי לא היה אפשר להשאיר עותק אחד של התורה בשמים,

לגמרי, אבל האדם נמשך אחרי הלב אחרי התאוות שהם נמצאים בלב, והלב הוא השורש של כל המעשים.

מדוע חג השבועות הוא רק יום אחד ולא שבעה ימים?

יש לנו בתורה את שלושת הרגלים פסח שבועות וסוכות, חג הפסח הוא שבעה ימים, וחג הסוכות גם הוא שבעה ימים, אבל חג השבועות הוא יום אחד, לכאורה צריך להבין מדוע חג שבועות הוא רק יום אחד ולא שבעה ימים?

אלא אומרים חז"ל שחג הפסח הוא זכר ליציאת מצרים לכן התורה אומרת לנו לשמוח שבעה ימים על יציאת מצרים, וכן התורה אומרת לנו לשמוח שבעה ימים בסוכות על שהקב"ה סיכך על עם ישראל ארבעים שנה במדבר, אבל חג שבועות הוא על התורה שזכינו לקבל, ואין זמן מוגבל ללמוד תורה, אלא לימוד תורה הוא כל הזמן כמו שכתוב (יהושע א ח) והגית בו יומם ולילה.

מדוע נקרא שמו ה' סיני שממנו ירדה שנאה לעולם

הקב"ה נתן את התורה על הר סיני, ואומר המדרש (שמות רבה ב ד), מדוע נקרא שמו הר סיני?

אלא ממנו ירדה שנאה לעולם, בגלל שהקב"ה נתן את התורה דווקא לעם ישראל, הגויים שונאים את עם ישראל.

אצבעו והיה יורד דם מאצבעו, ובא איזה צדוקי וא"ל אתם עם פזיז שהקדמתם נעשה לנשמע - מיד שה' שאל אותכם האם אתם מוכנים לקבל את התורה, אמרתם כן בלי לבדוק האם אתם יכולים לעמוד בה, הרי לא שמעתם מה כתוב בתורה, ועדיין אתם עומדים בפזיזות שדרכת על האצבע שלך ולא שמת לב שיורד לך דם.

א"ל רבא מה שקבלנו את התורה בלי לשאול מה כתוב בה ובלי לבדוק האם אנו יכולים לקיימה, זה מפני שאנו הולכים עם הקב"ה בשלימות ובתמימות וסומכים עליו שהוא יתן לנו רק מה שמתאים לנו ונוכל לעמוד בו.

ביומו תיתן שכרו

המדרש (ש"ר כ ט ז) מספר שבזמן מעמד הר סיני הקב"ה דיבר עם בני ישראל את שני הדיברות הראשונות שבעשרת הדיברות, הדיברה הראשונה היא, 'אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' (שמות כ ב-ג). והדיברה השניה היא 'לא יהיה לך אלקים אחרים על פני'. וכאשר שמעו בני ישראל את קולו של הקב"ה, מרוב פחד פרחה נשמתם והקב"ה החיה אותם בחזרה מחדש, ובני ישראל ביקשו ממשה רבנו שיתור הקב"ה לא ידבר איתם באופן ישיר, כי הם מפחדים שמא ימותו שוב פעם, אלא הקב"ה ידבר אל משה, ומשה רבנו יעביר את המצוות לבני ישראל.

כדי שגם המלאכים יוכלו ללמוד את התורה?

אלא הביאור, מי שלומד תורה יכול בכוחו לשלוט על כל הבריאה, ולעשות ניסים מעל הטבע ולהיות בעל הבית על הבריאה ולהשפיע גם על המלאכים, ולזה המלאכים רצו לעכב שלא יהיה לעמ"י כח להשפיע עליהם, כי התורה היא הכח הגדול ביותר שיש בעולם, ובתורה כולם תלויים.

וינועו ויעמדו מרחוק

אמרו רבותינו ממה שכתוב (שמות כ טו), וינועו ויעמדו מרחוק, מכאן כאשר לומדים תורה ומתפללים מתנדנדים, כי ליהודי יש נשמה כמו שכתוב (משלי כ כז) נר ה' נשמת אדם, ופירושו כמו הנר שיש בו אש, כל הזמן האש זזה, כך הנשמה של האדם כל הזמן זזה.

מעשה שהיה עם ר' יעקב אבוחצירא זצ"ל שאמר היהודי הזה הוא לא יהודי אלא גוי הלכו ובדקו והתברר שהוא גוי ולא יהודי, שאלו את הרב מניין ידעת?

א"ל כשהוא דיבר דברי תורה הוא לא זז ממקומו כמו פסל, אבל יהודי שאומר דברי תורה הוא מתנענע.

אנהנו סומכים על ה' שיתן לנו רק מה שמתאים לנו

הגמרא (שבת פח א) מספרת על רבא שהיה יושב ולומד תורה, והוא דרך על

על פני שזה המצווה שלא לעבוד ע"ז, כיון שהקב"ה נתן לנו בעצמו ולא על ידי שליח לכן הוא מקבל שכר גם בעולם הזה. כי יש עליהם את המצווה של ביומו תיתן שכרו.

אלו שלא רצו את התורה הקב"ה מגלגל שהם יתחתנו עם גויות

הגמרא (שבת פח ב) אומרת, בתחילה הלך הקב"ה ושאל את אומות העולם האם הם מסכימים לקבל את התורה. הלך לבני ישמעאל א"ל מה כתוב בה, א"ל לא תגנוב וכו'. הלך לבני עשו וכו'. א"ל לא תירצח. בא לבני ישראל א"ל נעשה ונשמע.

אומר האר"י הק' היו מעט מהגויים שכן רצו את התורה, אבל הרוב קובע. מה עושה הקב"ה אותם לאלו שרצו לקבל את התורה?

אומר האר"י שהם במשך הדורות באים להתגייר ולהיות חלק מעם ישראל.

בעם ישראל הרוב רצו את התורה, אבל היו מעטים שלא רצו את התורה. מה עושה הקב"ה אותם אלו שלא רצו את התורה? הקב"ה מגלגל שהם יתחתנו עם גויות ובסוף נכחד זרעם מעם ישראל.

מדוע נקבע חג מתן תורה לדורות בתאריך בו ניתנו לוחות הראשונות שנשברו

ידוע שהקב"ה נתן לעם ישראל שני לוחות הברית, לוחות הראשונות ולוחות השניות, לוחות הראשונות ניתנו בסיון,

התורה אומרת שיש מצווה בתורה אדם ששכר פועל שיעבוד אצלו יומית חייב לשלם לו בסוף היום שנאמר (דברים כד טו) 'ביומו תיתן שכרו', ובחז"ל מבואר שכל זה רק כאשר האדם בעצמו שכר אותו, אבל אדם ששכר פועל על ידי שליח הוא לא חייב לשלם לפועל דווקא באותו יום.

על האמונה מקבלים שכר בעולם הזה

אומר רבינו הבן איש חי בספרו בא"ח דרוש (וזאת הברכה על הפסוק אף חובב עמים), אנחנו עם ישראל נקראים שכירי יום אצל הקב"ה, כמ"ש בגמרא (עירובין סה א) 'אנן אגירי יומא', ולמה הקב"ה לא משלם לנו את השכר בעולם הזה, הרי ה' מקיים את התורה, ויש בתורה ציווי פועל שעובד בשבילך צריך לתת לו את שכרו בו ביום כמו שכתוב ביומו נתן שכרו?

אלא מבאר הבא"ח היות והקב"ה נתן לנו את התורה על ידי שליח, והדין שמי ששוכר פועל על ידי שליח הוא אינו חייב לשלם באותו יום, וכיון שהקב"ה נתן לנו את התורה על ידי משה רבנו לכן השכר על המצוות וקיום התורה הוא בעולם הבא ולא בעולם הזה.

אבל יש שני מצוות שהקב"ה נתן לנו בעצמו ולא על ידי שליח, המצווה הראשונה היא אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, שזו מצוות האמונה, לכן מי שמאמין בבורא עולם מקבל שכר לא רק בעולם הבא אלא גם בעולם הזה. וכן לא יהיה לך אלקים אחרים

מופלא שניתן ללמוד ממנו כמה יסודות חשובים עד מאוד: 'ההוא רב כהנא נתן לו הקב"ה בן ושמו סליק, והיה בן חמש שנים. מיד תפש אביו בידו ובא להוציאו מן הבית ללמדו תורה. אמרה לו אמו של בן: לאיזה מקום אתה מוליכו לבני? אמר לה: 'אמסרנו ביד רב שילמדנו תורה'. אמרה לו: 'מוטב נמות שנינו ואל נראה בפרידת מחמד עינינו, ישב אצלנו ולא ילמד תורה ולא הלכה ולא יעשה מלאכה'. אמר לה: 'מהרי תני כתובתך ואתן לך מה שבתוכה ואקרענה'. אמרה לו: 'מה מום מצאת בי כי תגרשני, והלא כתוב בתורה (דברים כד, א) 'כי מצא בה ערות דבר?' השיב ואמר לה: 'אין מום גדול מזה שתמנעי בני ממים חיים, ואין מים אלא תורה, שנאמר (ישעיה נה, א) הוי כל צמא לכו למים', ואין חיים אלא תורה, שנאמר (משלי ד, כב) 'כי חיים הם למוצאיהם'. אמרה האשה: 'לא כך תעשה, אלא פשרה נעשה אני ואתה'. אמר: 'כיצד' ? אמרה: 'תצא לשוק ותמצא רב מובהק ותעשה עמו תנאי - שנים קצובים ילמד בנינו תורה ולא יצא מן הבית, ואני אשרת את כבודו ואפלה בגדו וארחץ כתליו ואקטר וארתיח לו מים לרחוץ'."

"מיד רצה הבעל ויצא לשוק מצא חכם בעל ציצית בשבע חוליות. אמו לו: 'שלום עליך רבי', אמר לו: ועליך שלום'. אמר לו: 'אדוני, מה שמך?' אמר לו: 'אליעזר זעירי שמי'. אמר לו: 'יש לך אשה ובנים?' אמר לו: 'הן'. אמר לו: 'באיזה מקום?' אמר לו: 'בזה המקום'. אמר לו רב כהנא:

ואחר כך כאשר חטאו בני ישראל בחטא העגל משה רבנו שבר את הלוחות. ולוחות השניות ניתנו לבני ישראל רק ביום הכיפורים, אם כן צריך ביאור מדוע נקבע חג מתן תורה לדורות בתאריך בו ניתנו לוחות הראשונות אשר לא נתקיימו, יותר היה נראה לקבוע את חג מתן תורה בזמן שקיבלנו את לוחות השניות שהם נתקיימו ולא נשברו?

אין יאוש בעולם

אלא ביארו רבותינו ז"ל מהלוחות הראשונות יש לנו ללמוד לימוד גדול מאוד לדורות שאין יאוש בעולם, אע"פ שעם ישראל עבדו עבודה זרה בחטא העגל, מ"מ הם לא הלכו לאבדון ח"ו אלא לכל דבר יש תיקון, ולכן קבעה התורה את חג קבלת התורה דווקא בסיון שבו קיבלנו את הלוחות הראשונות, לומר לך אע"פ שלוחות הראשונות נשברו אבל הם קיימים והם לא התבטלו.

מחג השבועות אנחנו לומדים שאין יאוש בעולם כלל ואפילו בזמנים הקשים ביותר ואפילו בייסורים הקשים ביותר, אסור ליהודי ליפול ח"ו לייאוש, כי דווקא מתי שאדם מסתכל ורואה כביכול שאפסה כל תקוה תדע שהגאולה קרובה לבוא.

רק מי שמבין יודע להעריך את ערכה של התורה - המעשה בסליק

במדרש (בתי מדרשות ח"א הביאו בנפש משון התורה וקנינה עמ' כב) מובא מעשה

לעצמך כי לכך נוצרת. בראך אלקים להגות בה יומם ולילה, ואני בראני לשאוב מים ולסבול על שדרתי ולמכור בקסקס ולפרנס את אנשי ביתי". אותו מוכר לא הסכים בשום אופן לתת לסליק כוס מים בלי שישלם לו על כך תמורה מלאה.

"מיד כעס סליק והלך לביתו בפחי נפש, קרע כל בגדיו והשליכן לפני אביו ואמו, ואמר: 'הלומד תורה מקרא משנה ותלמוד אינו שוה קסקס של מים?!' ועתה רצוני לצאת לרשות אחרת!" הוא השליך מעליו את גלימת החכמים, וביקש מאביו שיעזור לו לפתוח עסק שירוויח ממנו כסף.

והנה אב אחר שהיה שומע את בנו מדבר כך, ודאי היה גוער בו נמרצות, אך רב כהנא לא נזף בו, לא גער בו ולא הכהו: 'טוב ארך אפים מגבור' (משלי טז, לב) - זה רב כהנא שלא צעק וכעס על בנו, אלא אמר: 'אל תרצה את חברך בשעת כעסו'.

"אמר רב כהנא לסליק בנו: 'רצונך לצאת לרשות אחרת? אני מבקש תלך ותביא לי ארגז פלוני מן העליה ותפתח אותו, ותתן לי מתוכו כלי קטן של כסף מסוגו בפונדא'. מיד הביאו לאביו, פתחו והוציאו ממנו מרגלית יפהפיה אדומה. אמר לו: בני, קח זו המרגלית ולך ומכרנה, ואני ואתה נחלוק את דמיה - חצי לזקנותי וחצי לך, לפי שבני משפחתך לא חסו עליך בקסקס מים על אחת כמה וכמה משפחה אחרת שלא יחוסו על כבודך,

'אשת רבי - תורה היא, דכתיב (קהלת ט, ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת', ובני אדוני הם התלמידים, שנאמר (איוב א, ו) 'ויבואו בני האלקים' - אלו התלמידים'. אמר לו: 'טוב דברת'. אמר רב כהנא: 'אדוני, רצונך שתעשה עמי תנאי - תלמד את בני תורה עשרים וחמש שנה, ואתן לך אלף משקל זהב על מנת שלא תצא אתה וסליק בני מפתח ביתי?' אמר לו הרב: 'אני מקבל'. מיד כתב רב כהנא שטר וימסרו לר' אליעזר, ור' אליעזר כתב שטר ומסרו לרב כהנא'.

"למד סליק עשרים וחמש שנה ונעשה הבן בן שלשים שנה, ומשעת יציאתו מבטן אמו ועד יום סוף שלמד, לא יצא מפתח הבית. לסוף שלמד, פרע רב כהנא לר' אליעזר אלף משקל זהב והרשה סליק והלך לו'.

"יצא סליק לשוק ולבש בגדים נאים ולא הוציא עמו אף פרוטה אחת, והיה מטייל בשווקים וברחובות עד שאחזו הרעב והצמא. שמע מוכר המים, אחד מבני משפחתו, צועק בקול גדול: בקבוק מים מסובך במי ורד ומושפך בתוכו מים קרים על נפש עיפה, אשרי שותיו, בקסקס אחד?! רמז הסליק למוכר המים. כשבא אצלו אמר לו: 'השקיני מעט מים'. אמר לו: 'תן קסקס ושתה מים'. אמר לו: 'אני חכם, ולמדני אבי באלף משקל זהב, ולא תשקיני מעט מים?!' אמר לו: 'אם חכמת חכמת לך ולצת לבדך תשא (משלי ט, יב), ואם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה

"אמר לו אביו: 'אני לא נתתי לך את המרגלית למכרה אלא להודיע לך דעת, ועתה אמור לי כיצד עשית בה'. אמר: 'הלכתי אצל העניים ולא נתנו לי אלא סלע מצרי, ולקחתי וכסיתי אותה והלכתי אצל המרגליים [-מוכרי המרגליות] ראשון ושני עד העשירי ונתן לי דמיה אלפיים וחמש מאות משקל זהב".

"אמר לו אביו: 'בני, נתתי לך מרגלית ללמדך דעת. דע בני שדמיך עם מוכר המים כדמי המרגלית אצל מוכרי המרגליות המשוחים באבר וזכוכית, שלא ידעו דמיה ולא נתנו בעדה אלא סלע מצרי של כסף מפני שאינם מכירים בה, כך אתה עם מוכר המים שאינו יודע כבודך, שאין יודע בה אלא בעלי תורה, שנאמר (משלי כז, יז) ברזל בברזל יחד ואיש יחד פני רעהו, וכמו שהמרגלית קנה אותה בחמשה ועשרים אלף כסף מפני שהוא מכיר אותה, כך אתה אם תלך אצל החכמים יכבדו אותך - והולך את חכמים יחכם".

ואכן סליק הלך אצל החכמים, וע"י מעשה שהיה שם [אין כאן המקום להאריך, עיי"ש] - 'מיד הודו כולם לרב סליק, ועמדו ונשקו אותו והניחוהו בראש והלכו לשלום' - מינוהו להיות עליהם ראש ישיבה. הוא מצא מי שמכיר בערך הסחורה שלו...

עד כאן הסיפור. ורואים מזה שרק מי שמבין יודע להעריך את גדלות התורה ולומדיה.

אבל כשאתה מוכר המרגלית ותקח חלקך, הם יקבלוך".

רב כהנא אמר לו: 'בני, אני שומע. אם אין לך פרנסה, לך תתפרנס. אגלה לך סוד - כל השנים שהתפרנסתי, תמיד החבאתי כסף כדי שאני ואמך נוכל להתפרנס כשנהיה זקנים. בכסף הזה קניתי מרגלית גדולה מאוד שמוחבאת בעליית הגג. קח אותה משם, לך לשוק ותמכור אותה - חצי לצורך עסקיך וחצי עבור פרנסתי ופרנסת אמך'.

סליק לקח את המרגלית ואביו קרא לו חזרה ואמר לו - היות ואף פעם לא היית בשוק, ברצוני ללמדך איך מוכרים מרגלית. 'וכן תעשה: קח את המרגלית גלויה ומפורסמת ותכנס בשוק המוכרים חוליות קטנות משוחים באבר וזכוכית [יהלומים מזוייפים] ותראה כמה ידמוה, ואל תמכור אותה להם! אחר כך תשאל לשוק של מרגלית הרי הם עשר חנויות. תראה להם המרגלית מראשון עד העשירי, ואז תמכור אותה לעשירי ותבא'.

"מיד הלך לשוק מוכרי חוליות קטנות. דימו אותה בסלע מצרי כסף. הלך לשוק של מרגליות והראה אותה להם. הראשון נתן לו אלף משקל, ושני יותר ושלישי יותר, עד שקנה אותה העשירי בחמשה ועשרים אלף משקל כסף. אמר לו סליק: 'תן לי בכסף זהב'. נתן לו אלפיים וחמש מאות משקל זהב. נתן לסבל שכרו ונשאם עד שבא אצל אביו, קרא לו ואמר לו: הבא ונחלוק דמי המרגלית".

מגילת רות

גדול כוחו של החסד

עד כמה גדול כוחו של החסד, הגמרא (בבא בתרא יא א), מספרת על בנימין הצדיק שהיה גבאי של צדקה, פעם אחת באה אלמנה שהיו לה שבעה ילדים קטנים, וביקשה צדקה, אמר לה בנימין הקופה ריקה ואין לי מה לתת לך. אמרה לו אלמנה ושבעת בניה ימותו ברעב. הלך בנימין ולקח הלוואה ופירנס את אותה אישה. אחרי כמה זמן היה בנימין הצדיק חולה ועמד למות, באו המלאכים בשמים ואמרו לקב"ה, רבוננו של עולם תזכור לו מה שעשה עם אותה אלמנה ושבעת בניה. מיד פסקו בשמים והוסיפו לו לחיות עוד 22 שנה.

מגילת רות נכתבה להודיע שכרם של גומלי חסדים

המדרש (רות רבה, ב) אומר לאורך כל הדורות היו הרבה נביאים, אבל לא נכתבה בספר כל נבואה, אלא רק נבואה שיש בה לימוד של הלכה לדורות. ושואל המדרש אם כן מגילת רות למה נכתבה? הרי אין בה לא אסור ולא מותר לא טהור ולא טמא, ושום נבואה לדורות?

אלא מבאר רבי זעירא כדי להודיע שכרם של גומלי חסדים, רות המואביה, עשתה חסד עם חמותה נעמי, כמו שכתב במגילת רות, שרות אמרה לנעמי (רות א טז) 'באשר תלכי אלך, באשר תליני אלין,

בחג השבועות אנחנו נוהגים לקרוא במגילת רות, ורבתינו זיכרונם לברכה אמרו ארבעה טעמים, למה נהגו לקרוא במגילת רות בחג השבועות.

הטעם הראשון רות לימוד לגמילות חסדים

א. כי התורה הקדושה היא תורת של חסד, כמ"ש (משלי לא כו) 'ותורת חסד על לשונה'. וכמו שאומרת הגמרא (סוטה יד ב), התורה כולה גמילות חסדים מתחילתה ועד סופה. בתחילת התורה הקב"ה עשה חסד עם אדם הראשון וחוה ותפר להם בגדים, כמ"ש (בראשית ג כא) 'ויעש ה' אלוקים להם כותנות עור וילבישם', וזה היה חסד גדול, הרי רק מצוה קלה הצטווה אדם הראשון, והיא מכל העצים הוא יכול לאכול, רק מעץ הדעת הוא לא יאכל, ודווקא מזה הוא אכל וחטא. לפי הזוהר לא עבדו רק כמה שעות עד שחטא, והוא ידע שהוא ערום, למרות כל זאת ה' עשה עימו חסד ותפר לו בגדים.

בסוף התורה ה' עשה גמילות חסדים, הקב"ה התעסק בקבורתו של משה רבנו, שזה חסד של אמת, חסד שעושים עם המתים. שנאמר (דברים לו ו) 'ואקבור אותו בגיא מול בית פעור ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה'.

הטעם השלישי ללמד שתורה נקנית ע"י יסורים

ג. המדרש שואל (ילקוט שמעוני תקצ"ו) 'מה עניין רות אצל עצרת? ופירושו של דבר מדוע מגילת רות נקראת בעצרת שהיא זמן מתן תורה? ועונה המדרש שזה בא ללמדך, שלא ניתנה תורה אלא ע"י ייסורים ועוני', את הדוגמה לכך אנו לומדים מרות, אמה של מלכות, שאף היא התייסרה עד שזכתה להתקבל כגרת צדק, וכן מת בעלה והפכה מעשירה לענייה.

וכן כתוב בגמרא (ברכות ה א) אמר רשב"י: 'שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולן לא נתנן אלא ע"י ייסורים. ואלו הן: תורה, ארץ ישראל והעולם הבא'.

הטעם הרביעי לדעת את היחוס של דוד המלך שנפטר בשבועות

ד. מה שאנחנו קוראים במגילת רות בחג השבועות, כי מגילת רות היא הייחוס של דוד המלך, כמ"ש רות (ד כב) ובועז הוליד את עובד, ועובד הוליד את ישי, וישי הוליד את דוד, ודוד המלך נפטר בחג השבועות, לכן קוראים במגילת רות.

שמואל הנביא כתב ספר שמואל שופטים ומגילת רות

הגמרא (בבא בתרא יד ב) אומרת שמואל הנביא כתב שלושה ספרים, ספר שמואל, ספר שופטים, ומגילת רות.

עמך עמי, ואלוקיך אלוקי, כי המוות יפריד ביני לבינך', וכן הלכה לשדה בכדי להביא שעורים לחמותה. לכן זכתה רות שיצא ממנה דוד המלך שהוא מלך המשיח.

הגמרא אומרת רות המואביה זכתה לאריכות ימים עד זמן של שלמה המלך שהיה דור חמישי מרות, מתי ששלמה המלך היה יושב על כסא המלכות, היה ליד הכסא של שלמה המלך כסא מזהב, ועל כסא זה הייתה יושבת רות שזכתה לראות את שלמה המלך, יושב על כסא המלכות, כל זה בזכות גמילות חסדים שעשתה רות עם נעמי, כמ"ש (מלכים א ב יט) 'וישמ כיסא לאם המלך'.

הטעם השני כמו שרות התגיירה כך אנו התגיירנו במתן תורה

ב. האבודרהם (תפלות הפסח), מבאר הטעם שאנחנו קוראים במגילת רות בחג השבועות, כי במגילת רות מסופר על רות המואביה שהייתה גוייה, והתגיירה ונהפכה להיות חלק מעם ישראל. וכמו שרות התגיירה, כך כל עם ישראל התגירו במעמד הר סיני בחג השבועות.

רמז לזה כתב בספר תשואות חן של הרב אליהו רבינוביץ (דרושים לחג השבועות ד"ה טעם) שרות גימטריה 606 - זה המצוות שנוספו לרות לאחר שהתגיירה, שהרי גם הגויים חייבים בשבע מצוות בני נח, אם כן בכדי להגיע לתרי"ג צריך להוסיף עוד 606 = 613 שזה התרי"ג מצוות.

ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ

במגילת רות כתוב (א א) ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ, לאחר מות של יהושע בן נון, היה זמן של השופטים ואחרי זמן של השופטים, היה זמן של המלכים, ואז המליך שמואל הנביא את שאול המלך ואחר כך את דוד המלך.

דוד שיפוט את שופטיו

הגמרא במסכת בבא בתרא (טו ב) דורשת ויהי בימי שפוט השופטים, דור שהיו שופטים את השופטים, שאפילו השופטים היו מושחתים. שאם אדם היה עומד לפני השופט, והיה השופט אומר לו לך תחזיר את הגזילה שגזלת, היה אומר לשופט קודם כל אתה תחזיר את הגזילה שגזלת, אחר כך תגיד לי להחזיר את הגזילה. מכיון שהיו גוזלים, לכן בא רעב לעולם, כמו שנאמר ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ.

אלימלך נעמי ומחלון וכליון

מספר לנו הנביא, וילך איש מבית לחם יהודה לגור בשדה מואב הוא ואשתו ושני בניו, ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם שני בניו מחלון וכליון, אלימלך היה משבט יהודה, שבט המלוכה, והיה מנכדיו של נחשון בן עמינדב- שבזמן קריעת ים סוף הראשון שקפץ למים, היה נחשון בן עמינדב כמבואר בגמרא (בבא בתרא צא א).

אלימלך היה צר עין

אומר המדרש (ילקוט שמעוני רות ת"ד) אלימלך היה עשיר גדול, והיו לו הרבה אדמות ופרדסים, וכשבא רעב בארץ ישראל באו כל העניים לאלימלך לבקש צדקה, אבל אלימלך היה צר עין ולא רצה לתת צדקה לעניים, לכן מה עשה קם ועזב את ארץ ישראל והלך לגור בארץ מואב.

הגמרא אומרת, אלימלך השאיר את כל האדמות והפרדסים שלו בארץ ישראל, ועזב את ארץ ישראל וכל העצים בפרדסים נבלו, כיון שלא טיפל בהם, אבל אדם שהוא צר עין מסכים לאבד כל ממונו, העיקר שבני אדם לא יהנו מנכסיו.

אלימלך בתחילה ירד מנכסיו ובסוף הקב"ה לקח אותו מן העולם

אחרי שעבר לגור אלימלך בארץ מואב הקב"ה הוריד אותו מנכסיו ומעשיר גדול נעשה עני ואביון, הקב"ה בא לתת לו רמז תחזור בתשובה, תעשה חשבון נפש למה הפסדת את כל ממונך, אבל אלימלך לא חזר בתשובה, הקב"ה הביא על אלימלך חולי לקח אותו מן העולם, ומת אלימלך ונשארה נעמי ושני בניה מחלון וכליון.

מכיון שמחלון וכליון לא חזרו בתשובה הקב"ה לקח גם אותם מן העולם

שני בניה היו צריכים לעשות חשבון נפש, תראו מה קרה לאבא שלכם בגלל שהייתה לו צרות עין, והיו צריכים לחזור

לך להתגייר, הרי אתה יודע כמה הגויים שונאים את היהודים, וכמה קשה לקיים את המצוות שבתורה, לשמור שבת ותפילין. ואם אחרי שדוחים אותו בכל זאת אומר רוצה אני, מקבלים אותו.

אם יציעו לך להחליף את הסוס שלך בסוס שלי ועוד יוסיפו לך כסף אל תסכים כי בטוח הסוס שלו עומד למוזל

מסופר (להגיד שמות עמ' 11) על רבי יונתן אייבשיץ מאשכנז, שחיבר את ספר התומים והיה גאון בדורו - ומחכמי היהודים שהצילו את יהדות אשכנז מצפרני הקתולים ימ"ש.

רבי יונתן אייבשיץ זכר קדוש לברכה סיפר פעם על גדלותו של עגלון יהודי ירא שמים. עגלון - שניצח בדבריו כומר רע צורר יהודים.

באותה תקופה בפראג, הצטרף למשפחת המלוכה, כומר שונא ישראל מובהק שהציב לעצמו מטרה להשניא את היהודים על המלך. מפקידה לפקידה היה נכנס לויכוח חריף עם רבי יונתן אייבשיץ. אש האנטישמיות שבערה תמיד בלב מלכי האומות הייתה מלוכה על ידי ויכוחים אלו, ותארו לכם עד כמה מצב היהודים היה תלוי בוויכוחים אלו.

לרבי יונתן אייבשיץ ניתנה סייעתא דשמיא מיוחדת, ה' חננו בשכל חריף, הגיון בריא ומחודד להשיב לצוררים מנה אחת אפיים. הוא עמד וניצח גם את אותו כומר בן בליעל.

בתשובה אבל מחלון וכליון גם הם לא חזרו בתשובה ולא רק שנשארו לגור בארץ מואב, אלא עמדו והתחנתו עם גויות, עם שתי בנותיו של עגלון מלך מואב, עם רות ועורפה, מכיון שמחלון וכליון לא חזרו בתשובה הקב"ה לקח גם אותם מן העולם ומתו מחלון וכליון.

הרי אין מקרה בעולם, בשעה שבא על האדם איזה צער או הפסד, מיד צריך לעשות חשבון נפש, מה הקב"ה רוצה ממני, מה אני צריך לתקן, ואם לא עושה חשבון נפש הקב"ה מביא עליו גזירה יותר קשה.

"ותישק עורפה לחמותה ורות דבקה בה"

נשארה נעמי לבד עם שני כלותיה, ואחרי עשר שנים באו ואמרו לנעמי שפסק הרעב בארץ ישראל, וביקשה נעמי לחזור לארץ ישראל, ואמרה לשני כלותיה לכו תשובו לבית אביכן, כי אין לכם לבוא איתי לארץ ישראל ולהתגייר. אכן עורפה שמעה לה וכמו שכתוב במגילת רות (א יד) 'ותישק עורפה לחמותה ורות דבקה בה'. ועורפה חזרה לבית אביה ויצא ממנה גוליית הרשע. ורות דבקה בנעמי חמותה ואמרה לה (רות א טז), באשר תלכי אלך, באשר תליני אלין, באשר תמותי אמות, עמך עמי, ואלוקיך אלוקי, כי המוות יפריד ביני לבינך.

גוי בא להתגייר בהתחלה דוחים אותו

הגמרא (יבמות מז א) אומרת גוי שבא להתגייר דוחים אותו ואומרים לו, למה

הבא שלך ושל משפחתך, שם, תשבו ליד אותו האיש ותתענגו בשכר נצחי. בתמורה עליך להסכים רק שאשפוך עליכם מעט מים, ואכריז בשעת הזאת המים - מים אלו שהותזו על גופכם הם בשם האב הן ורוח הקודש - כמנהג הנוצרים.

הכומר סיים את דבריו לפני העגלון הסמיקו. הוא לפת את השוט בחרדה. והעגלון עשה בידי ובראשן תנועות שליליות, עד שגם הצליח להוציא מפיו מילים בודדות בקול נמרץ ותקיף: 'לא! לא! לא!'

הכומר שהיה משוכנע שעני מדוכדך כמוהו יסכים לעסקה, עמד מולו נבוך. הכומר מיהר לשאול: 'טוב, בני, לא נכריח אותך, או את בני משפחתך - לעשות משהו בניגוד לרצונכם, אך, תגיד לי בבקשה, תסביר לי, מה ההגיון שבהחלטתך, למה אתה מתנגד לעסקה בסגנון זה?'

באותה שעה. רבי יונתן אייבשיץ זצוק"ל עמד גם כן בצידי האולם, והתפלל להקב"ה שיתן חכמה בלב היהודי. עיניו של העגלון נחו על הכומר והמלך, והיה ניכר כי חושש מלענות ושוקל בדעתו האם בכלל להשיב. המלך ביקש ממנו: 'אל תפחד, בבקשה, דבר כאוות נפשך, לא נעשה לך כל רע.'

העגלון אזר כח והשיב:

כאשר הצעת לי את העסקה נזכרתי באבי המנוח ז"ל שהיה מדריך אותי על

ויהי היום. ויכוח נוקב מול רבי יונתן, הסתיים בניצחון סוחף לרעתו של הכומר, קם הכומר על עומדו, ואמר בפני המלך: בעיקרון, הצדק איתי, ודת הנצרות הינה הטובה והמעולה שבכל הדתות, אלא שמוחו השנון ופיו החד של הרב אייבשיץ הם שעומדים בעוכרי, הצדק לא עמו, - אלא אומנות הויכוח בידו ותו לא, וגם אוכיח להם את צדקתי. אם תכניסו יהודי פשוט ורגיל מעמך בית ישראל, שיעמוד איתי בוויכוח רגיל, נראה בעליל איזו דת נכונה.

נמנו וגמרו, כי היהודי הפשוט הראשון שיחלוף ליד ארמון המלוכה, ייקרא פנימה לעמוד בשאלות ותשובות עם הכומר.

לא עבר זמן רב, ועגלה רתומה לסוס חלפה ליד הארמון ובה עגלון יהודי לבוש בגדים מרופטים ובידו שוט גדול.

הכניסו אותו בפקודת המלך. העגלון כמובן, הוצג בפני המלך ויועציו - שמו ושם עירו וכו'. 'בבקשה' הכומר קיבל את רשות הדיבור.

"יש לי להציע לך עסקה" - פתח הכומר. 'מהיום ואילך, מלך אוסטריה יאשר לך משרת 'עגלון' בחצר המלוכה - משכורת גדולה וקבועה, מכאן ולהבא לא תזדקק לחסדם של אנשים. אתה ובני משפחתך העניים, תוכלו להתגורר חינם בסמוך לארמון, תהנו מזכויות אזרחיות מלאות. תקבל גם תואר אצילים, ומאומה לא יחסר לך - עושר ואושר. נוסף לכן, נדאג לעולם

המלך חייך. הוא ציווה לאחד המשרתים שיעניק לעגלון מתנה יקרת ערך וישלחו לנפשו לשלום. הכומר היה כאוב. לאחר כמה רגעים ביקש שיקראו לרבי יונתן והודה בפניו: ניצחתני, רבה של פראג - גם הפעם!

אני מלאה הלכתי וריקם השיבני השם

כשהגיעה נעמי לארץ ישראל, היא באה עם בגדים קרועים, ובלי נעליים, כולם התפלאו הזאת נעמי? איך יכול להיות, הרי נעמי הייתה אישה עשירה ועכשיו בגדיה קרועים ובלי נעליים? ונעמי ענתה להם, אל תיקראו לי יותר נעמי, אלא תיקראו לי מרה, כי שדי המר לי מאוד, אני מלאה הלכתי וריקם השיבני השם. (רות א כא).

בועז שאל מי זאת הנערה הזאת

ורות הייתה הולכת בשדות, ומלקטת שעורים ממה שנשאר בשדות, והיתה מביאה לאכול לנעמי חמותה. עד שיום אחד הגיע רות לשדה של בועז, ובוועז היה ממשפחתו של אלימלך והיה גדול הדור, וכשראה בועז את רות היא מצאה חן בעיניו, כי בועז היה רואה שכל העניים, היו רבים בניהם על שאריות השעורים שנשארו, אבל רות לא הייתה רבה אלא רק מה שנשאר הייתה לוקחת. שאל בועז מי זאת הנערה הזאת? אמרו לבועז זאת רות כלתה של נעמי, שהיא הולכת ומלקטת שעורים בשביל נעמי חמותה. התפעל בועז מאוד ממעשיה הגדולים של רות, ואמר

כל צעד ושעל. אבא המנוח, גם הוא היה עגלון - נקי כפיים וישר דרך. לפני מותו ציווני לחיות כיהודי ירא שמים סר מרע ועושה טוב ומקיים רצונו של בורא העולם. מלבד זאת לימד אותי פרק בהליכות חיים - במשא ומתן. בתוך דבריו הזהיר ואמר: 'אם תתקל בסוחר סוסים, שיציע לך להמיר את סוסך בסוס משובח יותר, כשהוא גם מוכן להוסיף כסף - אל תסכים. כי מקח טעות לפניך, הרי, לא סתם הוא מוכן לתת לך סוס ועוד לשלם כסף על ההחלפה. הסוס שנראה טוב ומשובח - בוודאי סובל ממחלה נסתרת, או שהוא גנוב, או כל פגם אחר שיתגלה אח"כ. ואם יבוא סוחר ויציע לך סוס תמורת הסוס שלך, ללא כל הוספת תשלום מצידו, ג"כ אל תסכים, כי גם במקרה זה, וודאי יש לו חשבון של רמאות והונאה, כי למה לו להחליף סוסים ללא כל טובת הנאה לעצמו?!', אבל, אם יבוא סוחר ויאמר לך - ר' יהודי, קח סוס כתחליף לסוסך, ובתמורה עליך לשלם כך וכך כסף, כאן טמון מקח הגון. כוונתו של הסוחר ישרה. ואז, תתחיל לבדוק את הסוס אם הוא אכן מתאים לך, ותכין את עצמך לקראת העסקה'.

אדוני הכומר, אמר העגלון - אתה הצעת לי עסקה, ובה כל טוב שבעולם הזה - בתוספת חיי נצח טובים בעולם הבא, ואינך דורש ממני כל תשלום או תמורה, כל זה הראה לי שסחורתך פגומה. משהו רקוב בה... לכן אני ממאן: לא, לא! אני מסרב.

לקרוב משפחתו להתחתן עם אשת המת, כדי להקים זרע לזה שמת, ואולי את תלכי ותתחתני עם בועז ויקים בועז זרע לאלימלך.

בגלל שבוועז לא הזמין את מנוח לסעודות של נישואי בניו נענש בועז ומתו כל בניו

הגמרא במסכת בבא בתרא (צא א) מספרת על בועז שהיו לו שלושים בנים, ושלושים בנות, ובתוך זמן קצר מתה אשתו ומתו כל בניו וכל בנותיו, ואותו יום שבאה רות לשדה בועז קם בועז מאבילתו, ולמה מתו כל ילדיו של בועז מספרת הגמרא, בועז כל בן או בת שהתחתנו, היה עושה שתי סעודות, והיה מזמין את כל יהודי העיר אבל חוץ מאדם אחד שלא היה מזמין אותו לאף סעודה, חוץ ממנוח האבא של שמשון הגיבור, כי אמר בועז מנוח הוא עקר ואין לו ילדים, וכל אדם שאני מזמין אותו לסעודה גם הוא יזמין אותי לחתונה של ילדיו, אבל מנוח אין לו ילדים, הוא לא יזמין אותי, לכן אני לא יזמין אותו והיה מנוח מצטער מאוד והיה בוכה לקב"ה, ומהצער שגרם למנוח, דבר ראשון הקב"ה העניש את בועז שכל ילדיו מתו. דבר שני הקב"ה שלח מלאך שיבשר למנוח שיוולד לו בן והוא יהיה נזיר לה' ונולד שמשון הגיבור.

לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'

אותו יום שקם בועז מאבלות, באה רות לבועז ואמרה לו אני רוצה להתחתן אתך, בועז אמר לה מכיון שאת מואביה,

לה ישלם השם פועלך ותהי משכורתך שלימה מעם השם אלוקי ישראל.

ותאכל ותשבע ותותר

מסופר בנביא שרות הביאה לנעמי שיבולת אחת של חיטה, אבל כתוב (רות ב יד) ותאכל ותשבע ותותר. ולכאורה איך יכול להיות שמכמות כל כך קטנה היא גם אכלה וגם שבעה וגם נשאר?

אלא כשיש ברכה לאדם, גם כשהוא אוכל מעט כבר שבע, אבל כאשר אין ברכה תמיד ירגיש חסר כמו שכתוב (משלי יג כה) ובטן רשעים תחסר.

רות מלקטת שעורים משדהו של בועז שהיה ממשפחת אלימלך

נתן בועז הוראה לפועלים שלו, מתי שרות תבוא לשדה, שישאירו בכוונה כמות גדולה של שעורים, כדי שתיקח כמות גדולה ולא קצת. לכן כשבאה רות בפעם הבאה היא ליקטה הרבה שעורים. וכאשר חזרה שאלה אותה נעמי את רות מה קרה הבאת היום הרבה שעורים? ורות סיפרה לנעמי שהיום היא ליקטה שעורים בשדה של בועז, והוא ציוה להשאיר לה הרבה שעורים.

נעמי מיעצת לרות שתתחתן עם בועז

אמרה לה נעמי לרות את יודעת שבוועז, הוא אחיין של אלימלך, ויש פרשה בתורה שנקראת פרשת ייבום, שאומרת שאם אדם מת בלי ילדים, יש מצווה לאחיו או

ובועז הוליד את עובד, ועובד הוליד את ישי, וישי הוליד את דוד.

חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך

דוד המלך אומר בתהלים (ק"ט סב), 'חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך', בכל חצות לילה היה קם דוד המלך ועוסק בלימוד התורה, והיה אומר לקב"ה רבש"ע אני מודה לך על אותו חצות לילה, שחכמים פסקו שרות יכולה לבוא בקהל ולהתגייר, ובוועז התחתן איתה. כי בזכות אותו פסק בחצות לילה אני נמצא בעולם.

אין יאוש בעולם על ידי שהתחתן עם דות משם באה לו הישועה

ואומרים רבותינו ז"ל מכאן לומדים שאין ייאוש בעולם כלל, לפעמים נראה לאדם שכל מה שבנה הכל נאבד ומתייאש, אבל כאן רואים בדיוק להיפך, בוועז שמתו כל בניו וכל בנותיו, ומתה אשתו, והוא כבר זקן, ונראה שכבר הכל הלך לאיבוד, אבל הוא מתחתן עם רות, ומשם באה לו הישועה, שבוועז הוליד את עובד, ועובד הוליד את ישי, וישי הוליד את דוד, ומבוועז יצא דוד המלך שהוא מלך המשיח.

ביד האדם או להישבר או להפוך את הצרה לברכה הכי גדולה שיש

רבינו החפץ חיים כותב, שיש שני סוגים של בני אדם, יש אדם בשעה שבאה עליו

אני צריך לשאול את חכמים, מכיון שכתוב בתורה (דברים כג ד) לא יבוא עמוני ומואבי בקהל השם גם דור עשירי לא יבוא בקהל השם- התורה הקדושה אמרה שכל גוי יכול להתגייר אבל חוץ מעמון ומואב לא יכולים להיות חלק מעם ישראל, והסיבה לכך אומרת לנו התורה, על אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים בזמן שבני ישראל יצאו מארץ מצרים, והיו הולכים במדבר, באו בני ישראל לעמון ומואב וביקשו לקנות מהם לחם ומים, והם לא הסכימו למכור לעם ישראל לחם ומים, אמר הקב"ה עמון ומואב הם כפויי טובה, כי אברהם אבינו מסר נפשו להציל את הסבא שלהם לוט, והיו צריכים להכיר לכם טובה, ולקדם אתכם בלחם ובמים, וכיון שהם כפויי טובה, מי שהוא כפויי טובה, לא יכול להיות חלק מהעם היהודי, כי התורה כולה בנויה על הכרת הטוב.

עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית

דנו חכמים האם רק הזכרים של מואב לא יכולים להתגייר או גם הנקבות ופסקו חכמים רק הגברים שדרכם לקדם בלחם ובמים לא יכולים להתגייר, אבל הנשים שאין דרך האשה לקדם בלחם ובמים לא נגזר עליהם הגזירה, ויכולות הנשים המואביות להתגייר, ואמרו חכמים (יבמות ס"א) עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית.

בחצות הלילה פסקו חכמים לבוועז שמותר לו להתחתן עם רות המואבית ועמד בוועז בחצות הלילה והתחתן עם רות והתעברה ממנו ובבוקר מת בוועז,

על דוד יכל דוד להישבר ולהתייאש, כמו שאמר דוד (תהילים מב ח), כל משברך וגליך עלי עברו אבל דוד לא נתייאש, אלא בטח בחסדיו של הקב"ה, כמו שכתוב בתהילים שאמר דוד המלך (תהילים יג ו) ואני בחסדיך בטחתי יגל ליבי בישועתך.

צרה, מיד הוא נשבר ומתייאש מהכל והולך לאיבוד ויורד עד התהום, אבל יש אדם שלוקח את הצרה והופך אתה לברכה הכי גדולה שיש ועומד בניסיון ועולה ומתעלה. ובדרך הזו בחר בועז, וממנו למד הנכד שלו דוד המלך, גם אחרי כל הצרות שעברו

אדם הראשון נתן שבעים שנה מחייו לדוד המלך

מט"ט ואדם הראשון. וזה שאמר הכתוב בתהילים (מ ח) 'הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי'.

עוד אמרו בתהלים (כא ה) 'חיים שאל ממך, נתתה לו אורך ימים עולם ועד'. מובא בזוהר (ח"ב רל"ה ע"א), מכאן למדנו שדוד המלך לא היו לו חיים כלל, חוץ ממה שאדם הראשון נתן לו משלו. וכך העמידו שדוד המלך חי 70 שנה, ואלה 70 השנה נתן לו הקב"ה מאלה השנים של אדם הראשון, שהיה לו לחיות אלף שנים וחי 930 שנה, כלומר: פחות 70 שנה שנתן לדוד המלך. ובהם נתקיים דוד, וניתנה לו אריכות ימים בעולם הזה ובעולם הבא.

וכותב המדרש (הו"ד בסידור שער שמים להשל"ה בסידור פסוקי דזמרה במזמור הללי נפשי עה"פ אשרי שאל יעקב בעזרו), כאשר הגיע

אומר הילקוט שמעוני (בראשית רמז מא), על הפסוק (בראשית ה א) 'זה ספר תולדת אדם', הקב"ה הראה לאדם הראשון את כל הנשמות שעתידות לבוא לעולם, עד שראה אדם הראשון איזה נשמה שיצא ממנה אור מיוחד מאוד, שאל אדם הראשון את הקב"ה רבונו של עולם מי זה? א"ל זה דוד. א"ל וכמה זמן יחיה בעולם? א"ל שלוש שעות. א"ל למה? א"ל בגלל שאתה אכלת מעץ הדעת, כל הנשמות שקשורות לנשמה שלך, התקצרו חייהם. שאל אדם הראשון את הקב"ה וכמה זמן אני יחיה בעולם? א"ל אלף שנה. א"ל רבש"ע אפשר לתת מתנות ברקיע? א"ל כן. א"ל תיקח שבעים שנה מחיי ותן אותם לדוד, וכל שנותניו של דוד היה מתנה מאדם הראשון. ולכן דוד חי שבעים שנה, מה עשה אדם הראשון? הביא את השטר וכתב עליו שטר מתנה, וחתמו עליו: הקב"ה ומלאך

ששילה לא מתחתן איתה. אז היא עשתה הכל שתתעבר מיהודה, כי ראתה ברוח הקודש שממנו ייצא מלך המשיח. ותמר הולידה את זרח ואת פרץ ופרץ הוליד את חצרון, ועמינדב הוליד את נחשון ונחשון הוליד את שלמה ושלמה הוליד את בועז ובוועז הוליד את עובד ועובד הוליד את ישי וישי הוליד את דוד. (כמבואר במגילת רות ד יח-כב).

למה הקב"ה סיבב שנשמה של דוד המלך תרד לעולם בצורה כזו?

לכאורה איך יכול להיות שנשמה כל כך קדושה, כמו של דוד המלך שהוא מלך המשיח יצא מרות המואביה שבאה מלוט, שבא על בנותיו? וכן נשאלת השאלה למה יצא דווקא מבוועז, שהרי מי היה בוועז משבט יהודה, ומזרעו של יהודה, בנו של יעקב אבינו מיהודה - הבא על כלתו? ומבוועז גדול הדור - אשר נשא אשה מואביה? ודוד בא לעולם מניצבת בת עדיאל אשת ישי - החשודה בהריון של ממזר?

כל זה נעשה בכל מיני דברים נסתרים מאוד ולמה עשה הקב"ה כך?

כאשר נשמות קדושות יורדות לעולם הקב"ה מסתיר אותם

אלא מבאר רבינו הבן איש חי, בספרו אם המלך רות (א,א), עפ"י דברי רבינו הארי"ב ש"ע"ר הגלגולים' (הקדמה לח, ועיין הקדמה טו), שהנשמות שיש בהם אור גדול מאוד, הם ירדו לעולם הזה בכיסוי

אדם הראשון לגיל 929 שנה, פנה לקב"ה ואמר לו שהוא מתחרט על השנים שנתן מחייו לדוד המלך, וכי חפץ הוא לחיות עוד שבעים שנה.

א"ל הקב"ה אתה כבר נתת ואתה לא יכול להתחרט, והנה השטר שחתמת עליו, וזה מה שאמר דוד המלך, 'הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי', אומר רשב"י אפילו יחיה אדם אלף שנה, אבל אחרי שיעבור אלף שנה, יראה בעיניו שעבר וחלף כיום אחד.

איך הגיע הנשמה של דוד המלך לעולם?

איך הגיע הנשמה של דוד המלך לעולם?

כתוב בתורה (בראשית יט) הקב"ה שלח מלאכים להציל את לוט מסדום, ואחרי שהקב"ה החריב את סדום. חשב לוט שהקב"ה החריב את כל העולם, והעולם שומם. ובאו שני בנותיו של לוט, והשקו את לוט אביהן בייין, והתעברו ממנו ונולדו להם בנים. אחת קראה לו מואב, לרמוז שהוא נולד מאביה. והשניה קראה לו עמון, ומצאצאיו של מואב הייתה רות המואביה.

תמר הולידה את זרה ואת פרץ

כתוב בתורה ער בנו של יהודה בנו של יעקב אבינו היה נשוי לתמר, ומת ער. ואחר כך התחתנה עם אונן בנו של יהודה, וגם הוא מת. והייתה ממתנה עד שיגדל שילה, וכאשר גדל שילה, וראתה

שמואל הנביא ממליך את דוד למלך על עם ישראל

דוד המלך הומלך על ידי שמואל הנביא, עוד בזמן חיותו של שאול המלך, אפילו ששאול עדיין היה מלך, הקב"ה ציוה את שמואל הנביא לך לבית לחם, ותמליך את הבן של ישי, למלך על ישראל כי הקב"ה מאס בשאול.

שאול הפסיד את המלוכה כי לא מחה את זכר עמלק

למה הקב"ה מאס בשאול המלך שהיה המלך הראשון של ישראל, ובהתחלה כאשר שאול התמנה להיות מלך הוא היה כתינוק שנולד, מה תינוק אין בו חטא, אף שאול אין בו חטא כמו שאמרו בגמרא ביומא (מב ב)?

אלא מפני שהקב"ה ציווה את שאול להילחם בעמלק, ולמחות את זכר עמלק, כיון שכל זמן שעמלק קיים אין כסא הכבוד שלם. ושאול יצא להילחם והשאיר את הצאן והבקר ואת אגג מלך עמלק. וכשראה כך ה' הוא התגלה לשמואל הנביא, וא"ל היות ושאול המלך לא עשה את רצוני ולא הרג את הצאן ואת מלך עמלק אגג, לכן תחליף את מלכותו.

שמואל הלך לקבל את פניו של שאול ולומר לו מה שה' שלחו לומר לו, ושמואל הנביא שואל את שאול האם עשית את רצון ה'?

ובהסתרה, כדי שהשטן לא יוכל לקטרג על נשמות אלו. לכן הם ירדו בהיחבא ובהסתרה גדולה, כמו נשמתו של דוד המלך שהוא מלך המשיח, לכן היא ירדה לעולם בהסתרה גדולה.

משל למה הדבר דומה, לאדם שהיה לו יהלום יקר, והיה בדרך ופחד שישדוד אותו. מה עשה? לקח בוץ ולכלך את היהלום בבוץ, עד שאין אדם שמעלה על דעתו שבתוך הבוץ והעפר נמצא יהלום יקר. וכשיוצא מן היער ומגיע לעיר, מנקה את היהלום. והוא חוזר להיות נוצץ כבתחילתו.

הנמשל, כאשר הקב"ה רוצה להביא נשמות קדושות לעולם, כוחות הטומאה רוצות להזיק לנשמות אלו, ולקטרג ולא לאפשר לנשמה לרדת לעולם, לכן ה' מסתיר אותם בטומאה והם אינם מעלים בדעתם שיצא מהם משהו, ולבסוף ה' מנקה אותם ומראה את היופי שלהם. כך הקב"ה עשה בכדי להוריד לעולם את נשמת מלך המשיח.

רבי עקיבא ורבי מאיר בעל הנס היו בנים של גרים

כך אנחנו רואים שהתנא הקדוש רבי עקיבא היה בן של גרים. (ספר היוחסין מאמר א' אות ע ועי' מרגליות הים סנהדרין צו ב). וכן התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס היה בן של גרים. (גיטין נו א). וכל זה כי נשמות כל כך קדושות, היה צריך להורידם בהסתרה, כדי שכוחות הטומאה לא יקטרגו.

לגבי שאול היה טעם שהוא טעה, כי לא ידע למה ה' ציוה להרוג את הצאן, ובאמת חז"ל (הובאו במושב זקנים שמות יז ח) אמרו שעמלקים היו בקיאים בכישופים והיו עושים כישוף ונהפכים לצאן ובקר, ואם כן יוצא שזו הסיבה שה' ציוה להרוג את הצאן כי אין זה אלא עמלק מחופש. וכן אגג בגלל שלא הרג אותו שאול במלחמה בינתיים באותו יום התעברה אשתו וממנו יצא המן האגגי.

ואמר שמואל לה' אם ישמע שאול שאני ממנה מלך חדש והרגני.

א"ל אל תגיד שאתה הולך להמליך מלך חדש, אלא תגיד שאתה עושה חג לה' מחר בבית לחם, ותכריז על ההמלכה לעיני כולם ושאול לא יוכל לעשות לך כלום.

שמואל הנביא מגיע לבית ישי בכדי להמליך את אחד מבניו

שמואל הנביא הצטווהו ללכת לבית ישי אבי דוד ולהמליך את אחד מבניו, אבל לא נאמר לו איזה בן הוא ימליך, וצריך לדעת שישי אבי דוד היה אדם גדול, וכמו שאומרת הגמ' במסכת שבת (נה ב) ארבע אנשים מתו בעטיו של נחש ונכנסו חיים לגן עדן, ישי אבי דוד, עמרם אבא של משה ואהרון, בנימין בנו של יעקב וכלאב בנו של דוד המלך, ישי היה ראש הסנהדרין שהיה דורש היו באים שש מאות אלף איש, והייתה בת קול מכריזה בקול גדול את כל דברי התורה ישי ר"ת יחד שבטי ישראל.

א"ל שאול כן.

א"ל שמואל לשאול אם כן מה זה הקול של הצאן שאני שומע.

א"ל (שמואל א טו טו) 'העם חמל', העם ריחם על הצאן, וגם נקריב קורבנות עם הצאן לה'.

והוסיף שמואל ושאל, מה עם אגג מלך עמלק למה לא הרגת אותו?

מיד לקח שמואל הנביא חרב והרג את אגג מלך עמלק.

לכן שמואל אמר לשאול המלך (שמואל א טו כד) 'קרע ה' את מלכותך ונתן ה' את המלכות שלך לרעך הטוב ממך', וזאת אע"פ ששאול חשב שעשה רצון ה', ועשה ק"ו ומה לגבי אדם שנמצא חלל באדמה, ולא נודע מי הכהו מביאים עגלה ערופה, כל נפשות הללו על אחת כמה וכמה.

צריך לעשות ציווי של בורא עולם בלי שום חשבונות

אבל צריך לדעת שיהודי צריך לעשות ציווי של בורא עולם בלי שום חשבונות, כי כאשר בורא עולם מצווה, אסור לזוז מציוויו של בורא עולם בלי שום חשבונות. לכן שאול שעשה חשבונות ואמר את הבני אדם צריך להרוג, אבל את הצאן למה נהרוג, כי אם אדם חטא הצאן מה חטאו לכן הוא נענש.

מלבד שאין לעשות שום חשבונות כפשוטו, כי אין לנו אלא מה שה' ציוה,

כי אמר שמואבים לא יכולים להתגייר. אבל בועז אמר שיותר, כי כל מה שהתורה אסרה זה רק מואבי, אבל לא מואבית. ועמד בועז בגיל 80 והתחתן עם רות, ורות התעברה ונפטר בועז, ורות ילדה את עובד, ועובד הוליד את ישי, וישי הוליד את דוד.

ישי אבי דוד היה נשוי לאשה שקראו לה ניצבת בת עדיאל והייתה גם היא צדקת גדולה, ועד כדי כך שכתוב בספר פחד יצחק סגולה לפרנסה ולהצלחה וכן וחסד שיאמר 17 פעמים את השם ניצבת בת עדיאל.

הולדת דוד

מסופר במדרש (ילקוט המכירי) שיום אחד אמר ישי לאשתו, אולי אני פסול לבוא בקהל, כי הסבתא שלי זה רות המואביה, ואולי גם מואבית אסורה לבוא בקהל, לכן קם ופרש מאשתו.

חשב ישי להתחתן עם השפחה שגם היא פסולה לבוא בקהל. כי אמרו חכמים (ע' קידושין סט א) שיכולים ממזרים להיטהר? ע"י שיתחתן עם שפחה, והילדים שיולדו לו הם עבדים, בשעה שישחררו אותם יהיו יהודים כשרים. לכן ישי אמר אני יתחתן עם שפחה וכך אני יכשיר את הבנים שלי.

הלכה השפחה וסיפרה לאשתו של ישי לניצבת בת עדיאל, שישי רוצה להתחתן איתה, והלכה ניצבת במקום השפחה,

הטעם שדוד המלך נרדף על ידי אחיו

כתוב בתורה שבני ישראל באו להיכנס לארץ ישראל, אע"פ שאמר הקב"ה (דברים ב ט), אל תצר את מואב ואל תתגר במלחמה, דהינו שלא היה להם מה לחשוש שמא יעשו עימם מלחמה, מכל מקום מה עשו מואב שפחדו שעמ"י? שכרו את בלעם לקלל את ישראל, וכאשר בלעם ראה שהוא לא הצליח לקללם, כיון שה' לא כעס. א"ל בלעם תדעו אלוקיהם של אלו שונא זימה, לך תכשיל אותם באיסור עריות, ואז תוכל לאבד את ישראל, כמבואר בגמרא בסנהדרין (קו א). לכן אמר הקב"ה למשה (דברים כג ד), 'לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'." ועוד סיבה שנאסרו לבא בקהל, על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים כאשר עברתם בדרכם. לכן מואבי ועמוני לא יכולים להתגייר ולהיות חלק מעם ישראל, ובמשך הדורות היה מחלוקת האם מה שאסרה תורה זה רק את הזכרים, או גם את הנקבות. ונפסק הלכה מואבי ולא מואבית, עמוני ולא עמונית, ודווקא מואבי לא יכול להתגייר אבל מואבית יכולה להתגייר, כמבואר בגמרא (בימות עו א), והסיבה לאי הכללת עמונית או מואבית, כיון שאין דרכה של אשה לקדם בלחם ומים.

רות המואביה התגיירה

כאשר רות המואביה באה עם נעמי לארץ ישראל והציעו לאדם שקראו לו טוב, להינשא לרות. אבל טוב לא הסכים,

(הבנים) הייתה לראש פינה, ופירושו של דבר אע"פ שעד עכשיו מאסו בדוד אבל בסוף זכה להיות לראש פינה.

האחים של דוד אמרו מאת ה' הייתה זאת היא נפלאת בענינו, ושמואל הנביא אמר 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו'. ופחדו האחים ואמרו אנא ה' הושיעא נא, תושיעה אותנו מדוד, ודוד אמר אנא ה' הצליחה נא, אין לי על אחי שום דבר, כמו יוסף הצדיק שלא היה לו טינה על אחיו.

דוד המלך מלך 40 שנה על ישראל ונפטר בגיל 70, בגיל 30 התמנה להיות מלך עם ישראל, ומלך בחברון 7 שנים, 331 שנים בירושלים.

"ארומוך ה' הכי דליתני' מלשון דלת ופתח לפתוח שערי רחמים

דוד המלך אומר בספר תהלים (ל ב), 'ארומוך ה' כי דליתני', מלשון דלת ופתח, שדוד המלך אמר ארומוך ה' על שעשיתני על ידך, דלת ופתח לפתוח שערי רחמים, ולהוריד ברכה ושפע לישראל.

"כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי"

דוד המלך אומר בתהלים 'כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי' אומר רבינו החפץ חיים לדוד המלך היה אמונה כל כך חזקה בהקב"ה, כמו תינוק קטן האמא שלו מחזיקה אותו והולכת ממקום למקום, ובערב האבא שואל את התינוק בני היכן היית היום, הוא לא אומר הלכנו לכאן

והתעברה ממנו ולא ידע ישי שאשתו התעברה ממנו ואחרי 3 חודשים ראו אותה מעוברת, אמרו היא נכשלה באשת איש וחשדו את דוד שהוא ממזר, וזה שאמר דוד (תהלים סט ט) מוזר הייתי לאחי שפירושו ממזר הייתי לאחי, וזרקו את דוד ליער כדי שיאכלו אותו החיות. ועוד אמר דוד (תהלים סט יג) ישיחו בי יושבי שער, ופירושו שכולם היו מדברים על דוד שהוא ממזר.

שמואל בא להמליך את דוד

וכתוב בגמרא (פסחים קיט א) כאשר בא שמואל הנביא לישי, אמר היכן הבנים שלך הביא לפניו שישה בנים, והקב"ה אומר לשמואל אלו לא ראויים למלוך על עם ישראל. שאל שמואל את לישי האם יש לך עוד ילד. א"ל לא. א"ל איך יכול להיות, אתה בטוח. א"ל יש עוד ילד שהוא ספק ממזר, הלכו הביאו את דוד, ואיך שנכנס דוד השמן היה קופץ על ראשו של דוד, אמר הקב"ה לשמואל משיח ה' הגיע ואתה יושב, מיד עמד שמואל, וכשראו כך עמדו כל ישראל והיה השמן קופץ מאליו על ראשו של דוד בצורה של כתר, באותה שעה אמר דוד אודך ה' כי עינתני ותהי לי לישועה, דוד המלך אמר לקב"ה אני מודה לך על כל הסבל שסבלתי עד היום, למה ותהי לי לישועה, שמהבור העמוק ביותר מהסבל הגדול ביותר עלה דוד למקום הגבוה ביותר להיות מלך על ישראל ולהיות מלך המשיח, ואמר ישי אבן מאסו הבונים

עולם גם כשבא עליו צער, הוא אומר זה חסד מי יודע בוודאי היתה צריכה לבוא צרה גדולה, ובגלל המצוות שעשיתי הקב"ה הביא עלי רק הפסד וצער קטן.

בצר הרחבת לי

אומר רבי נחמן מברסלב (ליקוטי מוהר"ן תורה קצה) - על הפסוק בצר הרחבת לי (תהלים ד ב), יראה, אפילו בעת שהשם יתברך מיצר לו, גם בהצרה בעצמה, השם יתברך מרחיב לו, ומגדיל חסדו עמו, וזה בצר הרחבת לי, היינו אפילו בתוך הצרה בעצמה, נתת לי הרחבה בתוכה, מלבד מה שאנו מצפים שהשם יתברך יושיענו בקרוב מכל הצרות, ויטיב עמנו מאד, אך אפילו גם בהצרה בעצמה מרחיב לנו עכ"ל.

יוסף הצדיק בחר להסתכל על הנקודת אור שבתוך החושך

זה היה מידתו של יוסף הצדיק, האחים של יוסף מכרו אותו לעבד, התורה מציינת שמכרו אותו לסוחרים ישמעאלים שהיו מוכרים בשמים, ואומר רש"י (בראשית לו כה) בשביל מה התורה מציינת לנו שאותם ישמעאלים היו נושאים בשמים?

אלא בגלל שבדרך כלל הישמעאלים היו מובילים נפט שהריח שלו רע, אבל כדי שלא יריח אותו צדיק ריח רע, זימן הקב"ה סוחרים ישמעאלים שנושאים בשמים.

והלכנו לשם, אלא הוא אומר הייתי עם אמא, כך דוד המלך אומר אני בידיו של בורא עולם כל הזמן.

אם אתה תשען דק על בורא עולם לא יהיה לך חרדות ולא פחדים

אחד הדברים הכי קשים בדור שלנו זה החרדות והפחדים והדאגות, רוב בני אדם היום יש להם חרדות, אבל יש תרופה אחת לדאגות אם אתה תשען במאה אחוז רק על בורא עולם, לא יהיה לך חרדות ולא פחדים, כמו תינוק שנמצא בידים של אמא שלו שהוא לא דואג מכלום כי הוא נמצא אצל אמא, וכמו שכתוב (תהילים נה כג) השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך.

רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו

מה ההבדל בין צדיק לרשע?

צדיק שבא עליו איזה ייסורים או איזה הפסד או צער, הצדיק מקבל אותם באהבה, ואומר מי יודע מה היה צריך להיות איזה גזירה קשה, והקב"ה עשה איתי חסד והביא עלי רק איזה צער או הפסד, לכן הצדיק מרגיש שזה חסד. אבל רשע שבא עליו איזה מכאוב מיד הוא אומר למה הקב"ה מכאיב לי מה עשיתי. בא דוד המלך ואומר (תהלים לב י) רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו, ופירושו מי מרגיש מכאוב זה רק הרשע שיש לו טענה לקב"ה למה אתה מכאיב לי, אבל צדיק שיש לו אמונה בבורא

כל חייו עוברים עליו בייסורים קשים הן מבית והן מחוץ, מרגע היוולדו ועד יום מותו הוא מדוכא בייסורים, כל סוגי הייסורים האפשריים אשר ניתן להעלות על הדעת, ללא הפוגה, ללא רגע של מנוחה או שלוה. אך דוד המלך אומר: 'אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי'. מבחינתו רודפים אותו רק טוב ורק חסד, לגביו אין ייסורים ואין תלונות, הוא מקבל הכל באהבה, הוא יודע שהכל מאת ה' והכל רק לטובה, דוד המלך אוהב את ה' בכל מאודו: 'נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה', לבי ובשרי ירננו אל א-ל חיי'... למרות כל הייסורים דוד המלך אומר: 'כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלקים. צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי... צמאה נפשי לאלוקים לאל חי, מתי אבוא ואראה פני אלקים'... 'לא חסר' לדוד המלך מאומה כי ה' רעי - לא אחסר, בנאות דשא ירביצני, על מי מנחות ינהלני'... וגם כאשר 'צרה ויגון אמצא' דוד המלך אומר: 'ובשם ה' אקרא'.

מעלת היסורים

וכן כותב רבנו יונה: שההצלחה של האדם היא כשהוא זוכה להתייסר בעולם הזה. רבותינו מגלים לנו שהאדם המוצלח, הוא אינו הבריא בגופו ונפשו ופרנסתו בשפע ולא יודע שום רע, אלא האדם המוצלח הוא: המתייסר, שזוכה שנפרעין ממנו בעולם הזה, ובא לעולם שכולו טוב נקי וטהור ומוכשר לקבלת שפע העולם הבא.

אומר רבינו החפץ חיים, שמעלתו של יוסף הצדיק, היתה שהוא הודה להקב"ה שזימן לו ישמעאלים שנושאים בשמים, ולא כמו רוב הישמעאלים שנושאים נפט שריחו רע.

ולכאורה הרי אדם שהאחים שלו רצו להרוג אותו, וזרקו אותו לבור מלא נחשים ועקרבים, ואחר כך מכרו אותו לעבד, והוא נמצא בחושך מוחלט, וכי איכפת לו באיזה עגלה נושאים אותו, אם בעגלה שנושאת נפט, או בשמים?

אבל זה היתה מעלתו של יוסף הצדיק שגם כאשר היה בחושך גדול, הוא בחר להסתכל על הנקודת אור, על החסד שבאור עולם עשה עימו, ואפילו שהיו לו את כל הסיבות להסתכל על כל הרע, הוא בחר להסתכל דווקא על הטוב ועל החסד ועל הנקודת אור שנמצאת בתוך החושך, ובזכות מידה זו זכה יוסף שכל הגזירה הנפכה לברכה ויוסף הצדיק עלה לגדולה.

מעלתו של דוד המלך שקיבל כל הייסורים באהבה

מעלתו של דוד הייתה שאף על פי שכל חייו היה לו צרות ורדיפות הוא קיבל הכל באהבה, כמו שנראה מה הוא היה אומר (תהלים ג' ו) אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי, והדגיש כל חיי רק טוב וחסד רודפים אותי ולא רוב החיים.

כל חייו של דוד המלך הם מסכת ייסורים אחת גדולה, צרה רודפת צרה,

עלם ושלטנה עם דר ודר וגו'. [אותותיו כמה גדולים, ונפלאותיו כמה חזקים! מלכותו מלכות עולם, ושלטונו עם כל דר ודר. דהיינו, בכל הדורות].

אמר רבי יצחק: יוצק זהב רותח לתוך פיו של אותו רשע, שאילמלא בא מלאך וסטרו על פיו ביקש לגנות כל שירות ותשבחות שאמר דוד בספר תהלים.

ושואל הרבי מקוצק (הובא בשארית מנחם), הרי יש לאדם בחירה בין טוב לרע, למה המלאך סטר לו על פיו ועצר אותו לכתוב ספר תשבחות לקב"ה?

אלא אומר הרבי מקוצק אמר הקב"ה לנבוכדנצר, אתה רוצה לכתוב ספר תשבחות לקב"ה כאשר אתה יושב על כסא המלכות והכל אצלך טוב, אבל מתי שרע לך אתה מפסיק לשבח את הקב"ה. אבל דוד המלך גם שהיה לו צרות ובעיות כל חייו היה אומר (תהלים קטז ג) צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא.

שמעי בן גרא מקלל

ועוד על עמידתו של דוד בנסיון רואים בנביא (שמואל ב ט ב) כאשר בא דוד עם אנשיו וכל הגיבורים עמו עד מקום בשם בחורים, יוצא משם שמעי בן גרא - איש ממשפחת בית שאול ומתחיל לקלל את דוד המלך ולביישו, ולסקול באבנים את דוד ואת כל עבדי המלך דוד וכל העם, והוא מקלל ואומר לעבר המלך (שמואל ב טז ז), 'צא צא איש הדמים ואיש הבליעל. השיב עליך ה' כל דמי בית שאול אשר

וכן במסכת תענית (ח' א) מובא: אמר רבי יהושע בן לוי - כל השמח בייסורין שבאין עליו, מביא ישועה לעולם.

מזמור לדוד בהיות במערה

וכן רואים אצל דוד שאבשלום בנו של דוד מבקש להרוג אותו, והיה דוד בורח ומתחבא במערה, ומה היה עושה דוד במערה?

היה שר ומודה ואומר (תהלים סג א) מזמור לדוד בהיותו במערה, לכן חז"ל אמרו גדולה מעלתו של דוד יותר מאהרן הכהן, אהרן הכהן שמע ששני בניו נדב ואביהו מתו, אהרן שתק וידום אהרן. אבל דוד המלך הייתה לו מדרגה יותר גדולה כאשר היו לו צרות לא היה שותק, אלא היה משבח ומזמר לקב"ה כמו שכתוב (תהלים ל יג) למען יזמרך כבוד ולא ידום.

צדה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא

הגמרא אומרת (סנהדרין צב ב), בשעה שהפיל נבוכדנצר הרשע את חנניה מישאל ועזריה לכבשן האש, אמר לו הקדוש ברוך הוא ליחזקאל: לך והחייה מתים בבקעת דורא. כיון שהחייה אותן, באו עצמות וטפחו לו לאותו רשע על פניו.

אמר: מה טיבן של אלו? אמרו לו: חבריהן של אלו מחייה מתים בבקעת דורא.

פתח ואמר: אתוהי כמה רברבין ותמהוהי כמה תקיפין מלכותיה מלכות

שמעי קילל בצורה מוגזמת והמשיך ללכת אחרי דוד ואנשיו ולקלל ולסקול אותם באבנים ובעפר. 'זיבא המלך וכל העם אשר אתו עיפים וינפש שם'.

ומה זכה בכך? אומר החיד"א להיות רגל רביעי שבמרכבה

ומה זכה בכך? אומר החיד"א (בספר מתוק מדבש אות ט'): להיות רגל רביעי שבמרכבה. הנה לך לראות שבשביל שתיקה קטנה זוכה למעלה גדולה לאין שיעור - להיות בצוותא מרכבה לשכינה עם האבות הקדושים. על שתיקתו זו של דוד ששמע חרפתו ולא השיב דבר, זכה ונהיה רגל רביעית במרכבה יחד עם שלושת אבות העולם, אברהם יצחק ויעקב. נתבונן מה היה קורה אילו היה דוד מחליט לענות לשמע, ולהתנגם בו על שבזה וחרף אותו, אף אם אכן היה שומר בכך על כבודו לפי שעה, אבל היה מפסיד מכך לדורי דורות ולנצח נצחים. אבל כששתק, התברר שהשתיקה עצמה הביאה אותו לדרגה רוחנית עצומה, שלא זכה לה אף אחד מגדולי הדורות, חוץ מהאבות הקדושים.

צריך האדם לדעת אם מישהו עשה לך טוב זה מן השמים, וגם אם מישהו עשה לך רע זה מן השמים, אלא שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב (שבת לב א) ופירושו של דבר מי שיש לו זכות מגלגלין על ידו לעשות טובה לאיזה אדם וכן להיפך.

מלכת תחתיו (דוד המלך שומע בפעם הראשונה שמרננים על כך שהוא אשם במות שאול), ויתן ה' את המלוכה ביד אבשלום בנך, והנך ברעתך כי איש דמים אתה'. אך דוד המלך כובש את כעסו ולא מרשה לפגוע בשמע' בן גרא.

שמעי היה ראש הסנהדרין ואיבד הכל כשקילל

מובא בגמרא (ברכות ח א) שמעי בן גרא היה רבו של שלמה המלך, דוד המלך לקח את חכם הדור כדי ללמד את החכם מכל אדם - את שלמה. ושלמה המלך היה בדרגת משה רבינו מבחינת מלך וחכם. משה רבינו היה גם נביא, גם מלך וגם חכם. בנביאים לא קם כמשה - אבל במלכים ובחכמים - קם. ובעל הטורים (שמות כא יז) מביא: ששמעי בן גרא אשר קילל את דוד המלך היה ראש הסנהדרין, ובסופו נעשה זנב ונהרג.

ה' אמר לו קלל

אבישי בן צרויה מראשי זרועות הצבא אשר לדוד, הנאמן לדוד לאורך כל הדרך, אומר אל דוד המלך: 'למה יקלל הכלב המת הזה את אדני המלך? אעברה נא ואסירה את ראשו'. אך דוד המלך עונה: 'כה יקלל כי ה' אמר לו קלל את דוד... הנחו לו ויקלל כי אמר לו ה' דוד ראה זאת כגזרה משמים וכרצון ה'. כאשר קילל שמעי את דוד, סבור היה דוד שאין לו דין מלך להרוג את שמעי כמורד במלכות, כיון שאבשלום תפס את המלוכה. אך

בהתחלה אמר שגיאות מי יבין, רבש"ע תמחל לי על השגיאות, ואחר כך הוסיף עוד קצת מנסתרות נקני, ואחר כך הוסיף עוד קצת גם מזדים חשוך עבדיך, גם מה שעשיתי במזיד תמחל לי. ואחר כך הוסיף וניקיתי מפשע רב, תמחל לי גם על הפשעים שפשעתי לפניך.

"פיתחת שקי ותאזרני שמחה"

דוד המלך אומר בתהלים (ל ב) 'פיתחת שקי ותאזרני שמחה'. ואומר רבינו הקדוש רבי ישראל הבעל שם טוב, שלפני שהקב"ה מוריד את הנשמה לעולם הזה הקב"ה מכניס את הנשמה לאיזה חדר שהוא מלא בשקים, ובכל שק יש כל מיני דברים יש זמן של שמחה ויש זמן של הצלחה, אבל יש גם זמן של עצבות ויש זמן של הפסד ויש זמן של ייסורים. והקב"ה אומר לנשמה תבחרי מה את רוצה. והנשמה מסתכלת ובודקת ובחרת לעצמה את השק, ומה יש בשק כל החיים של האדם בעולם הזה, ויש זמנים שיש חוסר לאדם והאדם מסתכל על אדם אחר ורואה איך שהוא מצליח ואיך יש לו ברכה גדולה ופרנסה גדולה והאדם נכנס בו עצבות. אבל הקב"ה אומר לאדם הרי אתה יודע שבכל שק יש דברים טובים ודברים רעים ואם תיפתח את השק של החבר שלך אתה תראה לא רק את הברכה שלו אלא תראה גם את הצער והייסורים שמסתתרים שם. ושאתה תראה את הצער של אותו אדם אתה תפתח את השק שלך ותראה שמה שיש לך בשק זה מה שאתה

דוד המלך רגל רביעי במרכבה

כתוב בזוהר הקדוש (ח"ג עמ' רסב ב), שארבעה רגלי המרכבה העליונה הם, אברהם יצחק ויעקב ודוד, דוד זכה להיות רגל רביעי במרכבה, בזכות ששתק בשעה ששמעי בן גרא ביזה אותו וקילל אותו.

לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעוני

דוד המלך מעיד על עצמו, שהדבר היחיד שהחזיק אותו, אחרי כל הצרות שהיה לו, וכל הרדיפות, זה היה הלימוד תורה, וכמו שאמר (תהלים קיט צב) 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעוני'.

שגיאות מי יבין מנסתרות נקני גם מזדים חשוך עבדיך וניקיתי מפשע רב

דוד המלך אומר (תהלים יט ג), 'שגיאות מי יבין מנסתרות נקני, גם מזדים חשוך עבדיך וניקיתי מפשע רב', אומר הבן איש חי הטבע בעולם שבא עני לבקש צדקה, אם מבקש דבר גדול, אין נותנין לו. אבל אם מבקש מעט מעט נותנין לו, משל לעני שדפק בדלת של עשיר אחד שהיה קמצן גדול, אמר לו בבקשה אתה יכול להביא לי בצל, העשיר אמר כן ודאי בצל אני יתן לך, אחרי שנתן לעני את הבצל, והעני אכל את הבצל. ביקש העני לחם, כדי להעביר את החריפות של הבצל, והעשיר נתן לו. ואחרי שאכל את הלחם, ביקש העני מים להעביר את היובש בגרון אחרי שאכל ככר לחם, ונתן לו. ובסוף נתן לו העשיר גם בצל גם לחם וגם מים. כך דוד המלך שבא לבקש מהקב"ה

לבוש, ומשקל השריון חמשת אלפים שקלים נחושת. ומצחת נחושת על רגליו וכידון נחושת בין כתפיו. וחץ חניתו כמנור אורגים ולהבת חניתו שש מאות שקלים ברזל ונשא הצנה הלך לפניו.

ממשיך הנביא לבאר 'וישלח דוד את ידו אל הכלי ויקח משם אבן ויקלע ויך את הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן במצחו ויפל על פניו ארצה, ויחזק דוד מן הפלשתי בקלע ובאבן ויך את הפלשתי וימיתו וחרב אין ביד דוד, וירץ דוד ויעמד אל הפלשתי ויקח את חרבו וישלפה מתערה וימתתה ויכרת בה את ראשו ויראו הפלשתיים כי מת גבורם וינסו. מ"מ אחרי כל הנס הגדול הזה לא גבה ליבו של דוד המלך.

מזמן אברהם אבינו ועד זמן של דוד המלך היו עושים ברית מילה על ידי אבן

המדרש אומר מזמן אברהם אבינו ועד זמנו של דוד המלך היו עושים ברית מילה על ידי אבן, שהיו מחדדים את האבן ועם האבן מלים את התינוקי כמ"ש בתורה (שמות ד כה) על ציפורה ותיקח צור ותכרות עורלת בנה וכן הקב"ה אמר ליהושע (יהושע ה ב) עשה לך חרבות צורים מה זה צור זה אבן אבל מזמן של דוד עושים ברית בסכין מברזל ולא באבן. והסיבה לכך אומר המדרש הטבע בעולם שברזל יותר חזק מהאבן, אבל דוד ביקש מהשר של הברזל שהאבן יחדור את הברזל, וא"ל

בעצמך בחרת לפני שירדת לעולם וזה הטוב ביותר בשבילך ויהיה לך שמחה גדולה, וזה מה שאמר דוד המלך פיתחת שקי ותאזרני שמחה שאני יפתח את השק שלי, אני יתמלא בשמחה שכל מה שהקב"ה הביא לי גם הטוב וגם מה שנראה לא טוב זה הכי טוב שיש בעולם בשבילי.

ואני בחסדיך בטחתי יגל ליבי בישועתך

דוד המלך אומר למה זכיתי לכל הניסים כי בטחתי רק בחסדיו של בורא עולם, כמו שכתוב בתהלים (ג ו) ואני בחסדיך בטחתי יגל ליבי בישועתך, אל תבטח בבשר ודם אלא תבטח רק בבורא עולם ואז תזכה לניסים.

דוד המלך לא התנאה כשהרג את גולית

רואים שדוד המלך בשעות הכי מוצלחות שהיו לו, הצליח לשמור על מידת הענוה, בשעה שהוא הרג את גוליית שחירף מערכות אלוקים, ולא היה מי שהיה מוכן להילחם עימו, עד כדי כך ששאל המלך הבטיח למי שילחם עימו, הוא יתן לו את בתו לו לאשה, ודוד הלך ונלחם. ועם מה הוא נלחם עימו עם אבנים. והוא ניצחו. אפילו הכי עם נס כזה גלוי, לא גבה ליבי, כי היה לו את מידת הענוה והוא ידע שהכל מה'.

כמו שמבואר בנביא בשמואל (א יז) שגולית היה גבהו שש אמות וזרת. וכובע נחושת על ראשו, ושריון קשקשים הוא

מת דוד, ואז אמר דוד (שמואל ב כב לז) 'תרחיב צעדי תחתי ולא מעדו קרסולי', אותו יום היה ערב שבת ואבישי בן צרויה היה חופף ראשו מחבית מים, וראה כתמים של דם בחבית מים, מיד עזב את המרחץ רץ לבית של דוד, ולא מצא אותו, מיד הבין שדוד שרוי בצער, מיד הוא רכב על הפרידא של דוד, וקפצה לו הדרך, והגיע לפלשתים, וכשראה ישבי את אבישי בן צוריה שהיה גיבור גדול, אמר עכשיו יבואו שניהם כדי להרוג אותי, מה עשה? זרק את דוד כלפי מעלה ונעץ חרב בקרקע וכשירד על הקרקע ינעץ דוד בחרב וימות, מה עשה אבישי בן צוריה אמר שם השם המפורש והעמיד את דוד באוויר.

דוד שאל את הקב"ה מפני מה אומרים אין אומרים אלוקי דוד?

הגמרא במסכת סנהדרין (קז א) אומרת אמר רב יהודה: אמר רב: לעולם אל יביא אדם עצמו לידי ניסיון, שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לידי ניסיון, ונכשל, אמר לפניו: ריבוננו של עולם, מפני מה אומרים אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב, ואין אומרים אלוקי דוד? אמר: לו הקב"ה לדוד הם האבות התנסו, עברו ניסיונות ועמדו בהם, ואתה לא עברת ניסיונות. אמר לפניו: ריבוננו של עולם, בחנני ונסני, שנאמר: (תהלים כו ב) 'בחנני ה' ונסני צרופה (צרפה) כליותי ולבי', אמר לו הקב"ה לדוד אני אנסה אותך ואעשה לך מעשה, להם לא הודעת על הניסיון ואילו לך אני מודיע שאני מנסה

אם תסכים מהיום יעשו ברית בסכין, ולא באבן והסכים וכך מת גוליית.

שאל המלך הדג את כל נוב עיר הכהנים בגלל שסייעו לדוד

שאל המלך ביקש להרוג את דוד, ודוד היה בורח, והגיע דוד לנוב עיר הכהנים, והגיע אל אחימלך הכהן, ולא ידע אחימלך הכהן שדוד בורח משאול, שאל אותו מה אתה עושה כאן חתן המלך? א"ל אני בא בשליחות חשובה, אבל עכשיו אני רעב, שלא לקחתי צידה לדרך ואני מבקש לאכול, אחימלך נתן לו לאכול מלחם הפנים. א"ל, לא לקחתי איתי חרב, יש לך לתת לי, ואחימלך נתן לו חרב. א"ל תשאל באורים ותומים לאן אני ילך? בא דואג האדומי וסיפר לשאול שאחימלך משתף פעולה עם דוד, וכעס שאול וציווה להרוג את כל נוב עיר הכהנים. א"ל הקב"ה לדוד בגללך נהרגו כל תושבי נוב עיר הכהנים, עד מתי יהיה עוון זה בידיך? ושאל ה' את דוד מה אתה מעדיף, האם שיכלה זרעך או שתמסר ביד אויב. א"ל דוד המלך אני מעדיף להימסר ביד אויב, העיקר שלא יכלה זרעי. יום אחד הלך דוד לצוד, בא השטן נדמה לו כצבי, והיה השטן בורח בדמות צבי, עד שהביא את דוד לפלישתים. והיה מלך פלישתים אח של גוליית, קראו לו ישבי. וכאשר הוא ראה את דוד המלך, הוא אמר זה שהרג את אחי, לכן הוא תפס את דוד כפת אותו, והניח אותו מתחת לרחיים שטוחנים הזיתים, נעשה נס ונפער בור תחתיו, ולא

של המלחמה שבטוח הוא ימות, אבל הגמרא אומרת שאוריה החיתי היה מורד במלכות והיה חייב מיתה, ולכן דוד שלח ששימו אותו בקו הראשון של המלחמה כדי שימות, והגמרא אומרת (שבת נו א) כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה כי כל היוצא למלחמה גט כריתות היה כותב לאשתו, כל מי שהיה יוצא למלחמה היה נותן לאשתו בצנעא גט ומגרשה שמא אם לא יחזור מהמלחמה אז כדי שלא תישאר עגונה היה כותב גט לאשתו ומגרשה בצנעא ואם היה חוזר מהמלחמה בשלום, היה מקדש אותה שוב פעם מחדש.

ועוד כתוב במדרש (הר"ד באלשיך על שמואל ב פרק י"ב פסוק א וכן בריא"ף על עין יעקב סנהדרין ק"ז ד"ה מפני) לאחר הקרב בין דוד וגוליית רצה דוד להפשיט את גלית המת מהשריון שעטה, אך לא ידע כיצד לעשות זאת. אוריה, שעדיין היה גוי באותה תקופה וטרם התגייר, הסכים לעשות זאת בתנאי שתינתן לו אשה מישראל, ודוד הסכים לכך. אותה אשה הייתה בת שבע, שלכתחילה הייתה ראויה לדוד, כאמור במדרש.

'וחטאתי נגדי תמיד'

דוד המלך עשה תשובה ואמר (תהלים נא ה), 'וחטאתי נגדי תמיד', והקב"ה מחל לו את העוון, וזכה דוד להיות רגל רביעי במרכבה העליונה, ביחד עם אברהם יצחק ויעקב, הרי היו הרבה צדיקים משה ואהרון יוסף הצדיק, ורק דוד ניבחר להיות רגל

אותך בדבר ערוה, מיד: (שמואל ב יא ב) 'זיהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית-המלך וירא אשה רוחצת, מעל הגג והאשה טובת מראה מאד', והיינו דכתיב (=זהו שכתוב): 'בחנת לבי פקדת לילה צרפתיני בל-תמצא זמתי בל-יעבר-פי', אמר דוד: הלוואי והיה זמם בפיו של שונאי, כלומר בפיו של דוד בלשון סגי נהור, ולא הייתי אומר דבר זה, על הניסיון.

הקב"ה שלח את נתן הנביא לחזיח את דוד

אנחנו רואים שהקב"ה שלח לדוד את נתן הנביא (עי' שמואל ב פרק יב) ואמר נתן הנביא לדוד המלך משל לעשיר אחד שהיה לו שכן עני, ולעשיר היו הרבה צאן ובקר, ולעני היה רק כבשה אחת, ויום אחד בא אורח לעשיר, ומה עשה העשיר לקח את הכבשה היחידה של השכן שלו העני ושחט אותה ונתן לאורח שלו לאכול, שאל נתן הנביא את דוד מה דינו של אותו עשיר?

מיד אמר דוד בן מוות האיש ההוא זה שיש לו הרבה צאן ובקר ובכל זאת לוקח את הכבשה היחידה של השכן שלו העני, מיד אמר נתן הנביא לדוד אתה האיש אתה לקחת את אשתו של אוריה החיתי, מיד אמר דוד המלך חטאתי לה'.

כאן לכאורה נראה שדוד המלך חטא בחטא חמור מאוד באשת אשת, ודוד שלח איגרת לשר הצבא יואב בן צוריה שישים את אוריה החיתי בקו הראשון

אמר לו חושי הארכי לדוד, הרי אתה עכשיו בורח מאבשלום בנך שרוצה להרוג אותך אבל למה אתה בורח הרי אתה יותר חזק ויותר גיבור ממנו, אלא אתה בורח כי אתה לא רוצה להרוג אותו, ולכן אתה לא רוצה להילחם נגדו אלא אתה מעדיף לברוח כי אבא אוהב את בנו וגם כאשר הבן רוצה להרוג את אבא שלו הרחמים של האבא על בנו הם גדולים, ואם אתה נוהג כך עם הבן שלך אבשלום אחרי שעשה לך כל כך הרבה רע, כל שכן שאבא שבשמים ימחל לך ויסלח לך גם שעשית לו רע כי אין שום דבר בעולם שיוכל לכבות את אהבת האבא לבנו. וכששמע דוד את דבריו של חושי הארכי השתכנע שה' יקבל את תשובתו ומאותו רגע דוד המלך נעשה ראש לחוזרים בתשובה ואמר (תהלים נא יב) לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי.

שיחשב לו כאילו עוסק בנגעים ואהלות

המדרש שוחר טוב (הובא בנפש החיים שער ד פרק ב) אומר שדוד המלך ביקש מהקב"ה רבש"ע כל מי שעוסק בקריאת תהלים, הקב"ה יחשיב לו את זה כאילו הוא עוסק בנגעים ואהלות שהם ההלכות הכי קשות.

הצפדע משבח את ה'

המדרש (בפרק שירה) מספר אחרי שדוד סיים לכתוב את ספר התהלים, זחה עליו דעתו נתגאה דוד בליבו, ואמר מי כתב שירות ותשבחות לקב"ה יותר ממני?

רביעי במרכבה העליונה, וזכה דוד להיות מלך המשיח.

דוד ביקש מהקב"ה תן לי סימן שמחלתי לי על העוון

אומרת הגמרא במסכת (שבת ל א), דוד המלך ביקש מהקב"ה (תהלים פו יז), עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי ויבשו, תעשה לי סימן שמחלתי לי על העוון. אמר לו הקב"ה לך אני לא יראה, אבל בחיי שלמה בנך אני יראה לכולם שמחלתי לך על העוון, בשעה שסיים שלמה לבנות את בית המקדש, בא שלמה להיכנס לבית המקדש והשערים של בית המקדש נדבקו זה לזה, היה שלמה עומד ומתפלל שהשערים יפתחו כדי שיהיה אפשר להיכנס ולא נענה שלמה המלך, עד שאמר לקב"ה (תהלים קלב י) בעבור דוד עבדיך אל תשב פני משיחך, באותה שעה שהזכיר שלמה את דוד, מיד נפתחו השערים ובאותה שעה ידעו כולם שהקב"ה מחל לדוד המלך.

חושי הארכי היה רעו של דוד המלך

הגמרא מספרת על חושי הארכי שהיה חברו וריעו של דוד המלך, ולמה זכה חושי הארכי להיות קרוב לדוד המלך? כי בשעה ששאל דוד את חושי הארכי אם אני ישוב בתשובה האם הקב"ה ימחל לי על העוון?

אמר לו חושי הארכי לדוד כן אם תעשה תשובה ה' ימחל לך על העוון,

אבנר נפגש עם יואב בן צרויה ושניהם היו תלמידי חכמים ושאל יואב את אבנר בן נר אשה שהיא גידמת שאין לה ידים איך היא יכולה לעשות חליצה? כתוב בתורה שיהודי שנפטר ולא היו לו ילדים אח של הנפטר יכול להתחתן איתה כדי להקים זרע לאחיו ואם הוא לא רוצה להתחתן איתה היא עושה חליצה ונפטרת ממנו ואיך היא עושה חליצה? ואשה שהיא גידמת איך היא תעשה חליצה? אבנר התכופף כדי להראות לו איך היא תעשה חליצה ואז יואב שלף את החרב שלו ונעץ באבר בן נר הגמרא אומרת שאבנר בן נר היה גיבור גדול עד שאמר אם היה לכדור הארץ מקום לאחוז בו הייתי עוצר את הגלגל בכוחי אבנר בן נר היה גיבור גדול ובשעה שהוא היה גוסס לאחר שיואב נעץ בו את בחרב כבנר תפס את יואב בשתי ידיו וביקש להרוג אותו ולעשות בו נקמה על זה שנעץ בו חרב ואז באו כל בני ישראל לאבנר ואמרו לו בבקשה ממך תעזוב את יואב כי אם תהרוג אותו לא יהיה מי שיגן עלינו ויבואו הגויים וילחמו בנו ולא ישאר בנו כלום אמר להם אבנר אבל אני רוצה להינקם ממנו מה שעשה לי אמר לו תתבע אותו בבית דין של מעלה בשמים אבל כאן אל תהרוג אותו כדי שיהיה מי שילחם ויגן עלינו כששמע כך אבנר הניח את יואב ועזב אותו הגמרא אומרת רואים אנו מי היה יכול להתגבר על המידות שלו שיכול לעשות בו נקמה שכבר תפוס הוא בידו אבל בשביל עם ישראל הוא מתגבר על מידותיו ועוזב אותו רק מי שלמד תורה יש לו כח להתגבר על מידותיו. רק בכח התורה להפוך רע לטוב.

התגלתה לדוד צפרדע אחת, ואמרה לו דוד למה אתה מתגאה? אני משבחת את הקב"ה יותר ממך, ובכל יום על כל שבח אני ממשילה שלושת אלפים משלים.

דוד אמר רבש"ע לי נאה לברך

הגמרא (פסחים ק"ט ב) אומרת שלעתיד לבוא בזמן שיבוא מלך המשיח הקב"ה עושה סעודה גדולה לצדיקים, והקב"ה אומר לאברהם שיברך על כוס יין, ואומר אברהם אני לא ראוי כי יצא ממני ישמעאל. והקב"ה אומר ליצחק, ויצחק אומר אני לא ראוי כי יצא ממני עשיו. והקב"ה אומר ליעקב, ויעקב אומר אני לא ראוי שנשאתי שני אחיות והתורה אסרה. והקב"ה אומר למשה רבינו, ומשה אומר אני לא ראוי שלא זכיתי להיכנס לארץ ישראל לא בחיי ולא במותי. עד שדוד אומר רבש"ע לי נאה לברך שנאמר (תהילים קטז יג) כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא. ורואים עד כמה מעלתו של דוד המך גברה מאוד אפילו על האבות הקדושים ומשה רבינו.

רק בכח התורה הקדושה לשנות את המידות הרעות

מסופר בנביא על יואב בן צרויה שהיה שר הצבא של דוד המלך ועל אבנר בן נר שהיה שר הצבא של שאול המלך ואחרי שהתבטלה מלכות שאול בא אבנר לדוד ואמר לו אדוני המלך עד היום הייתי אויב שלך אבל מהיום אני רוצה לעשות אתך שלום ולהיות שר הצבא שלך הסכים דוד המלך וקיבלו בסבר פנים יפות ואחר כך

שבטך ומשענתך המה ינחמוני

המכות בשבט מוכיחות שהקב"ה משגיח עלי ולא עזב אותי ליד המקרה, ולא כמו הנחש שהקב"ה נתן לו הכל כדי להרחיק אותו ממנו שלא יתפלל לפניו.

הנחש קיבל הכל רק בכדי שלא יהיה לו קשר עם ה'

[נרחיב בפרשת בראשית נאמר שהקב"ה קילל את הנחש ואמר לו (ג יד) 'ויאמר ה' אלוקים אל הנחש, כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה, על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חיך'.

ושואל רבינו החפץ חיים צ"ל (מובא בחפץ חיים על התורה עמ' ט) לכאורה הקללה שהתקלל בה הנחש צריכה ביאור, שהרי במה שאמר לו הקב"ה 'ועפר תאכל כל ימי חיך' נראה לכאורה שזוהי ברכה ולא קללה, מכיוון שהרי בזה מובטח לנחש שלעולם לא יחסרו לו מזונותיו, הרי בכל מקום העפר מזומן לו ללא עמל וללא שום טורח, כמאמר הגמרא במסכת יומא (ע"א א) 'עולה לגג מזונותיו עמו יורד מן הגג מזונותיו עמו'.

מעלת הקשר עם ה'

אלא מבאר הרב החפץ חיים צ"ל על פי דברי חז"ל (יומא ע"א) 'שאלו תלמידיו של רבי שמעון בר יוחאי, מפני מה היה הקב"ה מוריד מן לעם ישראל במדבר בכל יום, מדוע לא הוריד הקב"ה מן פעם אחת

בשנה בשביל כל השנה? אמר להם רשב"י אמשול לכם משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שהיה לו בן יחיד והיה אוהב את בנו אהבה גדולה והיה נותן לו כל מחסורו, ופעם אחת בשנה היה נותן המלך לבנו סכום כסף גדול עבור פרנסתו במשך כל השנה, ולא היה הבן מקביל פני אביו המלך אלא פעם אחת בשנה, מה עשה המלך קבע לו מזונותיו בכל יום וכך היה הבן מקביל פני אביו בכל יום. כך אם היה הקב"ה מוריד מן לעם ישראל פעם אחת בשנה, לא היו מתפללים לבורא עולם אלא רק פעם אחת בשנה, ולכן הקב"ה הוריד מן לעם ישראל בכל יום כדי שבכל יום יבקשו ויתפללו לקב"ה שיוריד להם מן.

רואים אנו דווקא הקושי בטורח הפרנסה הוא ברכה, כיוון שעל ידיו נוצרת סיבה לבוא אל המלך בכל יום ולהתפלל ולבקש מהקב"ה מזונות ופרנסה, וכן מצאנו שגם בעלי החיים מבקשים את מזונותיהם מהקב"ה, כמו שאמר דוד המלך בספר תהילים (קד כא) 'הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אכלם', אבל הנחש שמזונותיו מצויים בכל עת ובכל מקום התקלל שאין לו את הזכות לבקש את מזונותיו מהקב"ה כמו שאר בעלי החיים].

הנשמה של דוד המלך כוללת בתוכה כל נשמות ישראל

רבינו האר"י הק' כותב שדוד המלך משיח ה', לכל יהודי יש קשר רוחני לדוד המלך שהנשמה של דוד המלך כוללת בתוכה כל הנשמות של עם ישראל.

המות יכול לשלוט עליו. כאשר תמה השבת, היה דוד המלך עורך סעודה של שמחה והודיה לבורא עולם שהוסיף לו שבוע נוסף של חיים [לכן סעודה רביעית, סעודת 'מלווה מלכה' במוצאי שבת קודש, נקראת על שמו של דוד המלך: 'דא היא סעודתא דדוד מלכא משיחא' בן איש חי שנה שניה פרשת ויצא כו].

דוד המלך נפטר בחג השבועות

כאשר הגיע עתו של דוד המלך להיפטר מן העולם, הייתה זו שבת שחל בה חג השבועות. עמד מלאך המות מנגדו, ולא היה יכול ליטול את נפשו, כיון שלא הפסיק רגע אחד מלימוד התורה. אמר, מה אעשה לוי? היה לו לדוד גן מאחורי ביתו, הלך מלאך המות ונענע את האילנות. חשב דוד שבא איזה אדם לקטוף בשבת, והלך להוכיחו כשעדיין פיו לא פוסק מלימוד התורה. אך כשעלה במדרגות לגן, נשמטה המדרגה מתחתיו. נשתק דוד מלימודו לרגע אחד, ואז מיד עלתה נשמתו לגנזי מרומים.

כיון שנפטר דוד המלך בשבת, הייתה גופתו מוטלת, ולא ידעו כיצד לנהוג בה, שהרי היא אסורה בטלטול. שלח שלמה בנו לבית המדרש לשאול: אבא מת ומוטל בחמה, מה אעשה? שלחו לומר לו: הנח על אביך כיכר לחם או תינוק, ואז תהיה הגופה מותרת בטלטול. מה עשה שלמה, קרא לנשרים ופרסו עליו כנפיהם, כדי שלא תיקוד עליו השמש.

דוד המלך ביקש לדעת את יום פטירתו

הגמרא (שבת ל, קהלת רבה ה, רות רבה) מספרת דוד המלך היה משתוקק לדעת מתי ימות. אמר לפני הקב"ה: (תהלים לט ה) 'הודיעני ה' קצו, ומדת ימי מה היא? אדעה מה חדל אני'.

אמר לו הקב"ה: גזירה היא מלפני, שאין מודיעים קיצו של בשר ודם.

הוסיף דוד וביקש: הודיעני לפחות את היום בשבוע שבו אמות.

אמר לו הקב"ה: בשבת תמות. הצטער דוד ולא רצה למות בשבת, שבו המת מוקצה ויישאר מונח כך עד לאחר השבת ללא קבורה. לכן ביקש שיוסיף לו הקב"ה יום נוסף, כדי שימות ביום ראשון.

אמר הקב"ה: כבר הגיעה מלכות שלמה בנך, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלוא נימה. אמר דוד: אם כן תפחית לי יום מחיי, שאמות ביום שישי.

אמר לו הקב"ה: 'כי טוב יום בחצריך מאלף בחרתי הסתופף בבית אלהי'. (תהלים פד יא) טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה, יותר מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח!

ראה דוד כי אין חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד רצון ה', מה עשה? כל יום השבת היה יושב ועוסק בתורה בלי הפסקה, כיון שהתורה מגינה על האדם, ובשעה שאדם עוסק בתורה, אין מלאך

ספר תהלים נאמר על ידי עשרה צדיקים

הגמרא אומרת (בבא בתרא טו א) שספר תהלים נאמר על ידי עשרה צדיקים אדם הראשון, מלכי צדק, אברהם אבינו, משה רבינו, הימנו, ידותון, אסף, שלוש בני קורי אסיר אלקנה ואביאסף מכולם. ואף על פי שעשרה צדיקים אמרו ספר תהלים, לא נתקן אלא ע"י דוד מלך ישראל. וצריך להבין אם ספר תהלים נאמר על ידי עשרה צדיקים, מהו שלא נתקן אלא ע"י דוד.

אלא משל למה הדבר דומה: לחבורה של אנשים המבקשים לומר הימנו למלך, אמר להם המלך: כולכם נעימים, כולכם חסידים, כולכם משובחים לומר הימנו לפני, אלא איש פלוני יאמר בשם כולכם, כי קולו ערב. כך בשעה שביקשו עשרה צדיקים לומר ספר תהלים, אמר להם הקב"ה: כולכם נעימים וחסידים ומשובחים לומר לפני, אך דוד יאמר בשם כולכם, כי קולו ערב - כי הוא נעים זמרות ישראל.

ספר תהלים מדבר על כל הזמנים

במדרש 'שוחר טוב' (י"ח) מובא: 'כל מה שאמר דוד בספרו, כנגדו וכנגד כל ישראל אמרו וכנגד כל העתים אמרו'.

מובא ב"ישמח ישראל" (פרשת עקב) שדוד המלך היה נשמת כלל ישראל, והיה עושה ספר תהלים עבור כל סוגי בני אדם, וכולם יכולים למצוא את עצמם בספר בתהלים, עד ביאת הגואל.

כל מי שעוסק בתורה יש לו חרות ממלאך המוות

אומר המדרש (תנחומא כי תשא טז) על הפסוק (שמות לב טז) 'חרות על הלוחות', אל תיקרא חרות אלא חרות, שכל מי שעוסק בתורה יש לו חרות ממלאך המוות. רואים עד כדי כך גדולה המעלה של התורה שהיא המגינה ממלאך המוות.

הגמרא (מו"ק כח א) מספרת על רבי חייא שהגיע זמנו למות מן העולם, והיה לומד תורה ומלאך המוות לא יכל לקחת את נשמתו, וכך היה מלאך המוות עומד בצער במשך כמה ימים, עד שיום אחד מלאך המוות התחפש לעני ודפק בדלת, וביקש לאכול, ונתן לו רבי חייא כיכר לחם. והתגלה מלאך המוות לרבי חייא, א"ל רבי למה על העני אתה מרחם, ועלי אתה לא מרחם, ולא נתן לי לקחת את נשמתך, ויש לי צער גדול, ואני צריך לעשות את השליחות שציווה עלי בורא עולם. ונתן לו רבי חייא שיקח את נשמתו.

יומם יצווה ה' חסדו ובלילה שירו עימי

דוד המלך אומר (תהלים מב ט) 'יומם יצווה ה' חסדו ובלילה שירו עימי'. יומם אומר הזוהר הק' זה שבת קודש, שהקב"ה גילה לדוד שימות בימות שבת, הוא הודה לו על החסד שעשה איתו. ובמוצ"ש היה שר לקב"ה, שהוא לא מת באותה שבת. זה הפירוש יומם שבת יצווה ה' חסדו ובלילה במוצ"ש שירו עימי.

בקונטרס האשל בתהלים 'מקדש מעט' מובא: 'כי האומר ג' פעמים קבלה מרבנו אלימלך מליזענסק, כי האומר ביום אחד שלוש פעמים את כל ספר התהלים, הוא חשוב כתענית משבת לשבת'.

'מי שיש לו שונאים ורוצים להרע לו, סגולה שיאמר בכל יום ויום פרק קי"ט'.
(סגולות ישראל, אות תהלים).

ב"אגרות קודש' תש"ט מובא: 'ידוע המנהג שקיבל אדמו"ר הזקן מרבו בשם הבעש"ט, לומר מזמור תהלים המתאים למספר שנותיו, אחר תפילת שחרית, קודם אמירת שיעור התהלים בכל יום כנהוג. לדוגמא אדם בן 50, יאמר פרק 50 - פרק נ'.

בשם הבעל שם טוב מובא שעל-ידי אמירת תהלים יכולים לבטל את הקטרוגים, כנרמז בפסוק (תהלים קו ב) 'מי ימלל גבורות (ישבור ויבטל את ה'דינים' הקשים) ה' - ישמיע כל תהילתו'.

עוד מובא בשמו של רבינו הבעש"ט, שכל אדם יאמר את הפרק בתהלים המתאים לגילו. למשל, מי שמלאו לו י"ג שנה - יאמר פרק יד, וכך הלאה. כן ראוי לומר את הפרקים של הצאצאים, כתפילה עליהם שחינוכם ליראת-שמים יצליח.

הערב הזה ראש חודש סיון, יהי רצון שהקב"ה יחדש עלינו את החודש הזה, לטובה ולברכה לששון ולשמחה, שנשמע ונתבשר בוב בשורות טובות ישועות ונחמות.

הרד"ק (דברי הימים א טז לו הו"ד ב"מאור ושמש' פרשת משפטים) מביא: דוד המלך היה מתפלל על כל העניינים שצריכים ישראל עד ביאת משיחנו. על החולים שיתרפאו, על הבריאים שלא יחלו, ועל פרנסתם שיתברכו ולבטל מהם כל גזירות קשות.

השל"ה הקדוש כותב (הו"ד בתהלה לדוד לרבי אברהם מוסיאפיה זצ"ל) וז"ל 'מי שנפשו חשקה להדבק בו יתברך ובשבחיו, אז ידבק עצמו בספר תהלים'.

המרח"ו - רבי חיים ויטל זצוק"ל קיבל מרבו האר"י זצוק"ל: (הו"ד בילקוט מעם לועז תהלים הקדמה עמ' 10) קבלה מפי הרב, שאם תהיה לאדם צרה גדולה יתענה יום או יומיים או ג' ימים ויקרא בכל יום ספר תהלים ככוונה וינצל.

הפלא יועץ (מערכת תהלים): כותב 'קבלה מאנשי שם הקדושים, שמי שיש לו איזה דוחק השעה או צער שהוא, מהלך בדרך או עובר בים או בנהרות יקרא כל התהלים בכל יום בלי הפסק ככוונה והכנעה, ויראה נפלאות וזה בדוק ומנוסה'.

מסופר על הרב בעל ה"חקרי לב' זצ"ל: (הו"ד בקנאת ציון בסוף הספר טו ב) 'בכל עת צרה של יחיד ורבים - לא היה מסדר שום תפילה, אלא היה קורא ספר תהלים פעמים רבות בכוונת הלב, והיה אומר: דוד המלך עה"ש, הוא יהיה לי לפה להמליץ לפני אבינו שבשמים, והיה נענה'.

אומר רבינו מוהר"מ מרימנוב זיע"א: (הו"ד בספר רחמי האב אות נ"ז) 'האומר שלוש פעמים תהלים ביום אחד, הוא כחרב וחנית נגד יצר הרע'. (תהלים מקדש מעט).

מוסדות
התורה והחסד
בית מאיר

השיעור
השבועי

מפי מורנו ורבנו האדמו"ר
הרב שמואל שמעון טולידאנו שליט"א

שיתקיים בעזרת ה' יתברך
במוסדות התורה והחסד בית מאיר
רחוב העצמאות 39 דובע סיטי אשדוד

ביום שלישי ה' סיון
07/06/2022

בשעה 20:45 בדיוק

לקבלת שיעורי הרב:
058-4150707

מוסדות התורה והחסד

בית מאיר

הציבור היקר מוזמן להשתתף

בתיקון ליל שבועות

שיתקיים א"ה במוצאי שבת קודש
ליל חג שבועות ה' סיון תשפ"ב 4.6.22
בבית הכנסת מוסדות התורה והחסד "בית
מאיר" רחוב העצמאות 39 רובע הסיטי
הלימוד יתקיים במשך כל הלילה
תחילת הלימוד בשעה 22.30
בשעה 00.30 שיעור בעניין מעמד הר סיני

מפני מודנו ודבנו האדמו"ר
הרב שמואל שמעון טולידאנו שליט"א

בשעה 01.30 קדיאת תהילים
לכבוד הילולת דוד המלך
תפילת שחרית בנין 04.45

כתוב בזהר הק'
"כל מי שעד בליל חג השבועות
הקב"ה מברך אותו בשבעים ברכות"

"ברוכים הבאים"